

VASA UNIVERSITET

Enheten för marknadsföring och kommunikation

Utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning

Kristian Kokko

Fotboll som miljö för informell andraspråksinläring av svenska

Avhandlingen pro gradu i svenska språket

Vasa 2020

INNEHÅLL	
FIGURER	3
TIIVISTELMÄ	4
1 INLEDNING	6
1.1 Syfte	7
1.2 Material	9
1.2.1 Materialet från år 2017	10
1.2.2 Materialet från år 2019	12
1.3 Metod	13
2 SPRÅKFÖRHÅLLANDEN I VASAREGIONEN	15
2.1 Landskapet Österbotten	15
2.2 Vasaregionen och Vasa stad	16
2.3 Vasa IFK	18
2.4 WFA	18
3 ANDRASPRÅKSINLÄRNING	20
3.1 Informell och formell språkinläring	20
3.2 Strategier för andraspråksinläring	24
3.3 Nivåer för muntlig språkanvändning	25
3.4 Attityder och motivation	26
3.5 Ålderns inverkan på andraspråksinläring	29
3.6 Extroversion och introversion i andraspråksinläring	31

4	INLÄRNING AV SVENSKA I VASA IFK	33
4.1	Resultaten i materialet från 2017	34
4.1.1	Spelare som har spelat i ett år i Vasa IFK	34
4.1.2	Spelare som har spelat 2–3 år i Vasa IFK	37
4.1.3	Spelare som har spelat över 4 år i Vasa IFK	40
4.1.4	Sammandrag av resultaten från 2017	43
4.2	Resultaten i materialet från 2019	45
4.2.1	Spelare som har spelat 1–2 år i Vasa IFK eller WFA	46
4.2.2	Spelare som har spelat 3–4 år i Vasa IFK eller WFA	48
4.2.3	Spelare som har spelat 5–6 år i Vasa IFK eller WFA	50
4.2.4	Sammandrag av resultaten från 2019	52
4.3	Likheter och skillnader mellan resultaten från 2017 och 2019	54
4.4	Ålderns inverkan på inläring av svenska	57
4.5	Motivationen till att lära sig svenska	60
4.6	Personlighetens inverkan på informell inläring av svenska	62
5	SLUTDISKUSSION	66
	LITTERATUR	70
	BILAGOR	75
	Bilaga 1.	75
	Bilaga 2.	77

FIGURER

Figur 1. Informanter från materialinsamlingen 2017 enligt år de spelat i Vasa IFK	11
Figur 2. Åldersfördelningen hos informanter år 2017	11
Figur 3. Informanter från materialinsamlingen 2019 enligt år de spelat i Vasa IFK eller WFA	12
Figur 4. Åldersfördelningen hos informanter år 2019	13
Figur 5. Språkförhållanden i Vasa	16
Figur 6. Spelarnas (kategori 1) språkkunskapers i medeltal	34
Figur 7. Spelarnas (kategori 2) språkkunskapers i medeltal	38
Figur 8. Spelarnas (kategori 3) språkkunskapers i medeltal	40
Figur 9. Informanternas språkliga nivå i början av karriären i materialet från år 2017	44
Figur 10. Informanternas nuvarande språkliga nivå, 2017 materialinsamling	44
Figur 11. Spelarnas (kategori 1) språkkunskapers i medeltal	46
Figur 12. Spelarnas (kategori 2) språkkunskapers i medeltal	48
Figur 13. Spelarnas (kategori 3) språkkunskapers i medeltal	50
Figur 14. Informanternas språkliga nivå i början av karriären, 2019 materialinsamling	52
Figur 15. Informanternas nuvarande språkliga nivå, 2019 materialinsamling	53
Figur 16. Informanternas språkliga nivå i början av karriär, 2017 & 2019 undersökning tillsammans	54
Figur 17. Informanternas nuvarande språkliga nivå, 2017 & 2019 undersökningar tillsammans	55

VAASAN YLIOPISTO**Markkinoinnin ja viestinnän yksikkö**

Tekijä:	Kristian Kokko
Pro gradu -tutkielma:	Fotboll som miljö för informell andraspråksinlärning av svenska
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Koulutusohjelma:	Kielikylpykoulutuksen koulutusohjelma
Oppiaine:	Ruotsin kieli
Valmistumisvuosi:	2020
Työn ohjaaja:	Karita Mård-Miettinen

TIIVISTELMÄ:

Tutkielmani käsittelee toisen kielen oppimista jalkapalloharrastuksen parissa. Keskeisiä termejä ovat toisen kielen oppiminen, motivaatio sekä persoonallisuus. Tutkimukseni selvittää missä määrin suomenkieliset jalkapallonpelaajat kokevat oppivansa ruotsin kieltä harrastuksensa parissa, sekä mitkä tekijät vaikuttavat epäviralliseen kielenoppimiseen. Materiaalina olen käyttänyt vuosina 2017 ja 2019 kyselylomakkeella kerättyjä tietoja, joita antoivat Vasa IFK:n sekä Wasa Football Akademien suomenkieliset pelaajat.

Kohdehenkilöiden vastausten perusteella toisen kielen oppiminen koulun ulkopuolella jalkapalloharrastuksen parissa on mahdollista. Kaikki vastanneista kokivat ruotsin kielen taitojensa parantuneen, huolimatta siitä, kuinka kauan he olivat pelanneet ruotsinkielisessä joukkueessa. Suomenkielisten pelaajien mukaan ruotsin kielen ymmärtäminen kehittyi ruotsinkielisen harrastuksen parissa ensimmäiseksi. Seuraava askel oli ruotsin kielen käyttäminen harjoitusten yhteydessä. Sanavarasto laajeni sitä mukaan kuin pelaaja oppii ymmärtämään kieltä. Pelaajat, jotka käyttivät ruotsin kieltä aktiivisesti, myös kokivat oman ruotsin kielen taitonsa hyväksi.

Motivaatio ja asenne vaikuttivat merkittävästi ruotsin kielen oppimiseen kohderyhmissäni. Pelaajat näkivät ruotsin kielen parantavan heidän mahdollisuuksiaan pärjätä niin elämässä kuin myös jalkapallossa, mikä lisäsi motivaatiota kielen oppimiseen. Suurimmalla osalla tutkimukseeni osallistuneista oli ekstrovertin persoonallisuuden piirteitä. Tutkimukseni mukaan epävirallinen kielenoppiminen näyttäisi soveltuvan hyvin ekstroverteille henkilöille, sillä toisen kielen käyttäminen harrastuksen parissa vaatii sosiaalista kanssakäymistä sekä uskallusta.

Tulosteni perusteella ruotsinkielisen harrastuksen aloittaminen auttaa suomenkielisiä harrastajia omaksumaan ruotsin kielen. Ruotsinkielinen ympäristö konkretisoi kielen hyödyt ja antaa täten eväät omaksua kieltä mielekkäässä ympäristössä harrastuksen parissa. Oppiminen on kuitenkin aina yksilöllistä, ja se vaatii tahtoa.

AVAINSANAT: Svenska som andraspråk, informell språkinlärning, motivation

1 INLEDNING

Informell språkinlärning syftar på situationer där människor lär sig ett språk utanför skolan. Informell språkinlärning sker t.ex. via kommunikation med andraspråkstalare. Inlärare lär sig t.ex. svenska språket genom att höra språket och använda det på fritiden. (Abrahamsson 2009: 16) Jag forskar i andraspråksinlärning av svenska i Vasa Idrottsförening kamrater och Wasa Football Akademi vilka är svenskspråkiga idrottsföreningar. Skehan (1989) berättar att informell språkinlärning sker i miljöer där inläraren utsätter sig för andraspråket. Avhandlingen granskar hur en svenskspråkig fotbollshobby fungerar som inlärningsmiljö för andraspråket svenska.

Jag har själv likadan bakgrund som informanterna i min studie har och därför förväntar jag mig att informell språkinlärning ger bra grunder för livslång språkinlärning. Svenskspråkig hobby möjliggörs språkinlärningen och ger verktyg för spelare att lära sig svenska språket. Det hur spelaren använder verktyget påverkar inlärningen och det kommer jag att forska i. Jag förväntar mig att motivation, inställning och värdesättning av svenska språket påverkar inlärningen.

Jag skrev min kandidatavhandling om andraspråksinlärning i Vasa IFK och nu i avhandlingen pro gradu jag har fortsatt med samma tema. Kandidatavhandlingens resultat visade på generell plan att fotboll som hobby är en bra miljö för informell språkinlärning av andraspråket svenska. I min avhandling pro gradu ville jag forska mer specifik i hur en svenskspråkig fritidsaktivitet inom fotboll påverkar svenskinlärningen hos finskspråkiga spelare. Jag granskar till exempel hur den svenskspråkiga omgivningen har förbättrat språkinlärningen som följd av att motivationen att lära sig svenska har potential att vara på ganska hög nivå, såsom den var hos de spelare i Vasa IFK som deltog i min tidigare undersökning (Kokko 2018).

Dessutom kommer jag att studera hur informanternas ålder påverkar deras uppfattning om den informella språkinlärningen. Undersökning fokuserar informanternas egen

uppfattning om sina språkkunskaper, det vill säga jag kommer inte att testa hurdana kunskaper informanterna har i svenska språket.

Undersökningen är mycket viktig särskilt för Vasa IFK på grund av att det finns lite fakta om deras språkpåverkan i Vasaregionen. Andraspråksinläring är ett mycket utforskat tema men det finns få studier som har granskar hur enspråkiga kan lära sig andraspråket svenska utanför skolan i en svenskspråkig stad som till exempel Vasa. Min undersökning berör informell språkinläring som inte sker i skolan. Jag valde att koncentrera mig på Vasa IFK för att jag har egna erfarenheter om språkinläringen där dessutom finns det eventuellt spelare från WFA dvs. Wasa fotbollsakademi. Jag är mycket intresserad av om finskspråkiga informanter skulle rekommendera att börja spela fotboll i en svenskspråkig förening för att lära sig andraspråket.

1.1 Syfte

Syftet med min undersökning är att ta reda på hur mycket fotboll som hobby i Vasa IFK och WFA har påverkat finskspråkiga spelares språkkunskaper i svenska språket. Jag vill ta reda på om och hur mycket den svenskspråkiga omgivningen i min undersökning kan stöda språkinläringen. I min undersökning kommer jag att koncentrera mig på informell språkinläring för att jag anser att det är ett mycket givande sätt att lära sig ett nytt språk. Jag kommer att studera motivationens betydelse för språkinläring och undersöka vilka aspekter av svenska språket spelare anser sig ha lärt sig i samband med fotbollen.

Enligt Svensson (2009) har omgivningen en stor betydelse för språkinläring. Den svenskspråkiga omgivningen stöder inläringen av andraspråket svenska, dvs. svenska språket är lättare att lära sig i Sverige och i Finland än i andra länder där svenska språket inte används. (Svensson 2009: 192) Därför förväntar jag mig att informanterna anser att fotboll i Vasa IFK och i WFA har förbättrat deras kunskaper i andraspråket svenska. Undersökningen kartlägger hur finskspråkiga fotbollsspelare har lärt sig svenska språket under deras karriär i den svenskspråkiga idrottsföreningen. Målet med avhandlingen är

att analysera andraspråksinläring i Vasa IFK och i WFA och presentera varför eventuell språkinläring har skett. Avhandlingen ger viktig information om det vad man kan lära sig informellt. Dessutom är jag intresserad av hur informanterna upplever sin egen språkutveckling gällande andraspråket svenska. Jag ville ta reda på om alla spelare i Vasa IFK & WFA har lärt sig svenska på samma sätt, dvs. följer alla spelare ett visst mönster gällande andraspråksinläring.

Avhandlingen svarar på följande frågor:

1. Vilka språkliga färdigheter i svenska anser sig de finskspråkiga informanterna lärt sig informellt i fotboll som de spelar i en svenskspråkig förening?
2. Hur påverkar informanternas ålder och tiden i den svenskspråkiga föreningen inläringen av svenska som andraspråk i fotboll och deras uppfattningar om de egna kunskaperna i svenska språket?
3. Hur påverkar spelarens extroversion och introversion deras inläring av svenska i fotboll?
4. Hur påverkar motivationen informell språkinläring av svenska hos informanterna?

Mitt antagande är att de informanter som har spelat över fyra år i Vasa IFK har blivit mycket kunniga i svenska språket och den svenskspråkiga omgivningen har ökat deras språkkunskaper. Gällande de informanter som har spelat i laget i endast ett år antar jag att de har främst lärt sig ordförråd som berör idrotts- och fotbollstermer. Dessutom förväntar jag mig att de yngre spelarna känner sig ha bättre kunskaper i svenska språket än de äldre spelarna eftersom Elmeroth (2017: 26) anser att vuxna kräver mera av sig själv än barn. Dessutom får barn oftare uppmuntrande respons när de använder andraspråket. (se avsnitt 3.5)

Jag förväntar mig vidare att var och en av spelarna har lärt sig förstå svenska språket oberoende av hur länge de har spelat i ett svenskspråkigt lag. Enligt Elmeroth (2017: 25) påverkar motivationen andraspråksspråkinläringen (se kapitel 3.4) och, därför antar jag att spelare som behöver lära sig svenska för att spela i ett svenskspråkigt lag är motiverande och språkinläringen är lättare för dem. Jag förväntar mig, att informell

språkinlärning är lättare för utåtriktade personer, det vill säga extroverta individer lär sig bättre informellt än introverta. Enligt MacDonald (2009: 195–196) agerar extroverta personer spontant utan närmare planering. Därför förväntar jag mig att extroverta personer börjar använda deras andraspråk snabbare, även informella diskussioner i samband med fotbollen. Därför förväntar jag att informell språkinlärning blir mest effektiv med en individ som är social och utåtriktade.

1.2 Material

Mitt material utgörs av enkätsvar av 22 spelare i Vasa IFK eller i Wasa fotboll akademi (WFA). Informanterna är i åldern 9–21. Alla informanter har gått i en finskspråkig grundskola och alla har svenska som andraspråk. Informanterna använder inte svenska språket hemma. Det finns både flickor och pojkar bland informanterna men jag kommer inte att jämföra resultaten mellan könen. Spelarna delas in i tre kategorier som baserar sig på antalet år spelaren har spelat i Vasa IFK eller WFA. Vasa är en tvåspråkig stad och där finns många möjligheter att lära sig andraspråket svenska. Därför har jag valt att ta reda på hur finskspråkiga spelare lär sig svenska språket under en svenskspråkig hobby.

Jag har samlat in material med hjälp av en enkät. I materialinsamling I (år 2017) använde jag enkäten som informanterna kunde fylla i via e-post eller med papper och penna. I den andra materialinsamlingen (2019) utvecklade jag enkätsfrågor så att jag fick mera information av informanterna. Samtidigt valde jag att använda endast elektronisk enkät så att informanterna kunde läsa QR-koden och fylla på enkäten anonymt. Enkätundersökning är billigare än intervjuer och det att jag använde elektroniskenkät underlättade materialinsamlingen (Eliasson 2013: 29).

Materialet har samlats in med hjälp av ett frågeformulär. Frågeformulär är ett bra sätt att samla in material eftersom alla informanter kan svara på exakt samma frågor vilket gör jämförelsen möjlig (Patel & Davidson 2013: 76). Jag ställde först bakgrundsfrågor om språklig bakgrund som bekräftar att informanterna passar in i min undersökning. Jag har

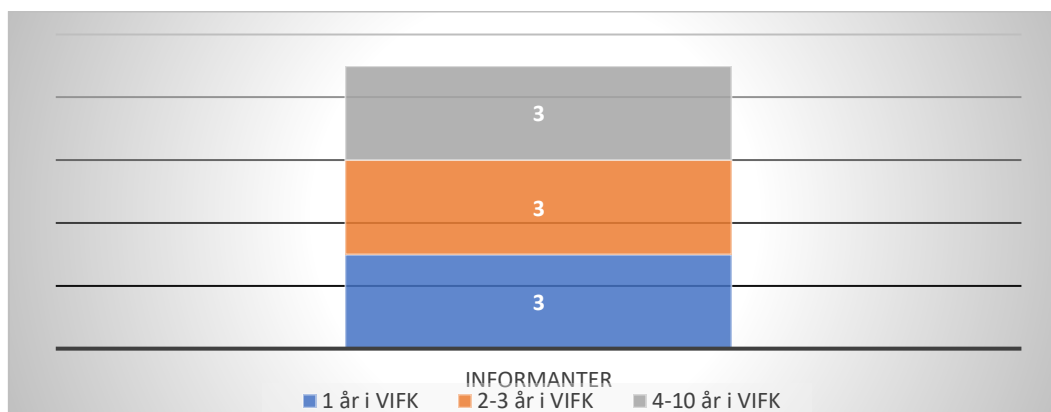
använt tratt-tekniken i frågeformuläret. Enligt tratt-tekniken är det vanligt att börja med omfattande öppna frågor (Patel & Davidson 2013: 78). I min enkät var de fyra första frågorna bakgrundsfrågor. Efter bakgrundsfrågor ställde jag öppna frågor 5–10 om informell språkinlärning, (se bilaga 1). Frågeformuläret från år 2019 består främst av frågor med färdiga alternativ, det vill säga informanterna behövde inte skriva själv. Informanterna som fyllde i den elektroniska enkäten 2019 har också svarat på frågor gällande deras personlighet (se bilaga 2).

Hälften av materialet har jag samlat in redan hösten 2017 med en manuell enkät och andra halvan insamlades genom en elektronisk enkät hösten 2019. Alla enkätsvar är anonyma. Vasa IFK:s ordförande Kim Sund har godkänt min forskning och gett mig forskningstillstånd, denna tillåtelse gäller de båda materialinsamlingarna.

1.2.1 Materialet från år 2017

Informanterna fyllde i ett frågeformulär (se bilaga 1) som jag skickade via e-post hösten 2017. Jag valde själv informanterna som jag visste passar in i målgruppen. Kriterierna var: åldern 15–21 år, modersmålet finska eller något annat språk än svenska och har spelat minst i ett år i Vasa IFK. Jag anser att över 15 åringar kan mer konkret beskriva och motivera varför de kan svenska språket och därför är självbedömningen lättare att göra med dem. Dessutom kan barn inte jämföra de egna kunskaperna lika bra som en tonåring eller en vuxen kan. Barn kan också lättare anse sig vara bra i olika saker och de är mindre självkritiska.

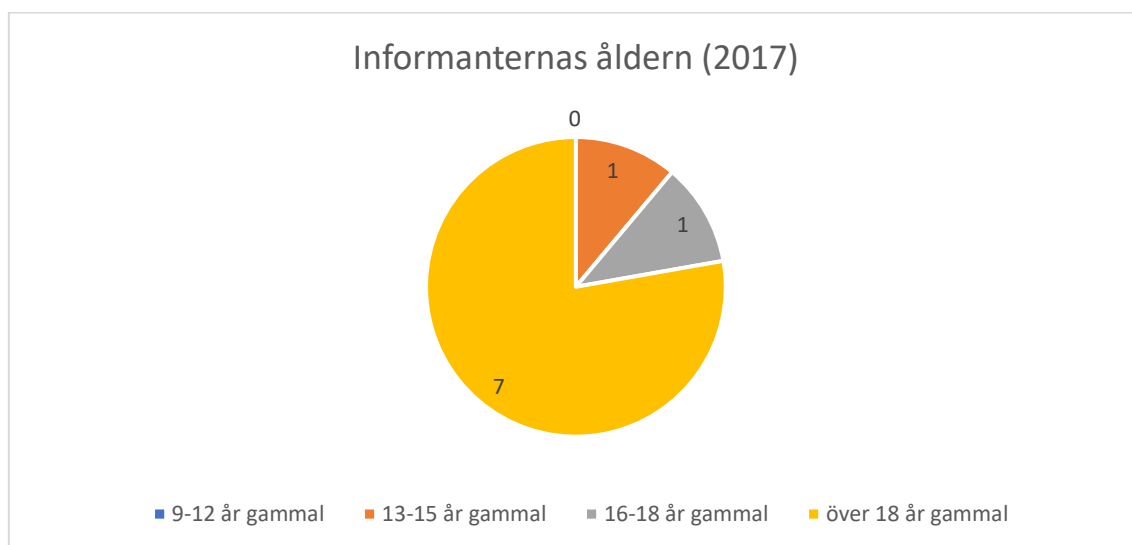
Jag skickade enkäten till tio spelare. Figur 1 nedan visar att nio informanter deltog i undersökningen år 2017.

Figur 1. Informanter från materialinsamlingen 2017 enligt år de spelat i Vasa IFK.

Figur 1 visar att en del spelare har varit med i Vasa IFK endast ett år (3 informanter) medan andra (6 informanter) har spelat en längre tid i Vasa IFK. Jag har delat informanterna i tre olika kategorier. I alla kategorier finns det tre spelare. Kategorierna är de följande: kategori 1 spelare som har spelat i 1 år i Vasa IFK, kategori 2 spelare som har spelat i 2–3 år i Vasa IFK och kategori 3 spelare som har spelat i mera än 4 år i Vasa IFK.

Figur 2 nedan visar informanternas ålder. Största delen av informanterna var vuxna, dvs. minst 18 år gamla. Dessutom var en av dem 15 år och en var 17 år.

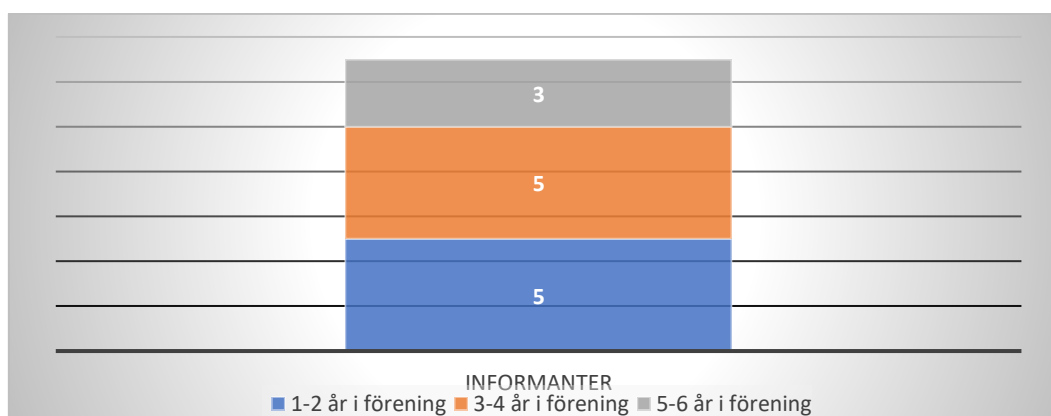

Figur 2. Åldersfördelningen hos informanter år 2017.

1.2.2 Materialet från år 2019

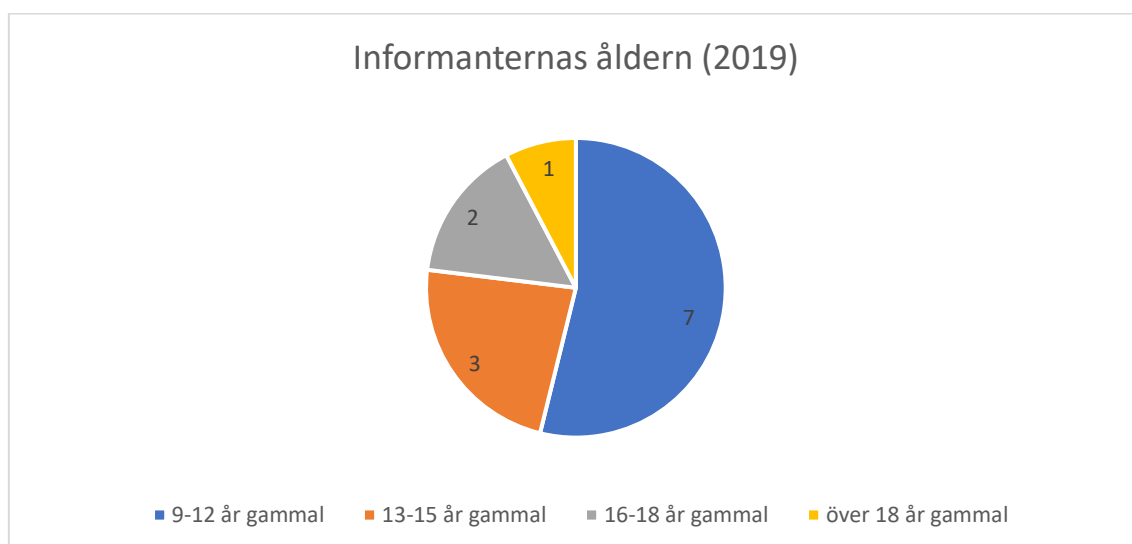
År 2019 presenterade jag min undersökning i Vasa IFK:s junioravslutningsfest den 11.10.2019. Samtidigt delade jag ut länken till en elektronisk enkät till de lag som hade spelare med svenska som andraspråk och skulle lämna sig till min avhandling. I den andra materialinsamlingen år 2019 fick jag 13 svar.

Figur 3 visar hur jag har kategoriserat informanter i materialinsamling II (2019 materialinsamlingen). Kategoriseringen har gjorts på ett annat sätt än i materialinsamling I (2017 materialinsamlingen), dvs. kategorierna är 1–2 år i föreningen, 3–4 år i föreningen och 5–6 år i föreningen. Orsaken till det är de skillnader som fanns i frågeformulären (se bilaga 1 och 2).

Figur 3. Informanter från materialinsamlingen 2019 enligt år de spelat i Vasa IFK eller WFA.

I figur 4 nedan finns information gällande informanternas ålder i materialinsamling II. Figur 4 visar att materialinsamling II innehöll yngre informanter än materialinsamling I (se figur 2 i avsnitt 1.2.1).

Figur 4. Åldersfördelningen hos informanter år 2019.

Informanterna som har svarat på den elektroniska enkäten var 9–19 år gamla i motsats till år 2017 då informanterna var 15–21 år gamla. Informanter från materialinsamlingen II (2019) är alltså yngre än informanterna från materialinsamlingen I (2017). Figur 4 visar att 10 av de 13 informanterna från 2019 är 15 år gamla eller yngre.

1.3 Metod

Jag valde att analysera svaren från materialinsamling I och materialinsamling II skilt för att kunna jämföra de individuella svaren mellan varandra. Jag har delat in informanterna i tre kategorier enligt deras tid i en svenskspråkig förening (se avsnitt 1.2) eftersom jag är intresserad av det hur tiden i ett svenskspråkigt lag har påverkat språkinläringen. Analysen har jag genomförd på samma sätt med båda materialen. Materialinsamling II (från år 2019) var mer omfattande och med hjälp av de svaren har jag också analyserat attityden till andraspråket och motivationen till språkinläringen. Dessutom har jag gjort en inblick i informanternas personligheter och analyserat hur det eventuellt har påverkat informell språkinläring. Jag har också jämfört resultaten från materialinsamling I och materialinsamling II med varandra.

I undersökningen använder jag mest kvalitativa metoder för att analysera informanternas upplevelser. Jag beskriver och diskuterar hur informanternas upplevelser om informell språkinlärning påminner om varandra. Enkätsvaren består av spelarnas egna tankar och erfarenheter vilka jag kategoriserar (se figur 1 & figur 2). Jag jämför informanternas svar med varandra och drar slutsats om hur tiden har påverkat språkinlärning. (Lantz 2007: 97)

Kvalitativa och kvantitativa metoder är möjligt att använda tillsammans. Jag använder främst kvalitativa metoder men kvalitativa metoder finns också med i avhandlingen. Jag har sammanlagt 22 informanter och därmed finns det en möjlighet att göra en del kvantifieringar. (Eliasson 2006: 28–29)

Kvantitativa metoder används för att procentuellt jämföra informanternas svar med varandra. Svaret anges i tabellen och figurer i siffror vilket görs resultaten mer överskådliga. (Eliasson 2006: 21)

Jag har analyserat spelarnas svar med tankar om hur deras kunskaper i andraspråket har utvecklats i ett svenskspråkigt fotbollslag. Jag analyserar särskilt hur spelarna anser att deras språkkunskaper har ökat under det första året i en svenskspråkig förening. Spelarna har varit med i Vasa IFK eller i WFA olika länge och därför kan jag jämföra spelarna med varandra.

2 SPRÅKFÖRHÅLLANDEN I VASAREGIONEN

I Finland finns det 49 två- eller svenskspråkiga kommuner (1.1.2017). Kommun är tvåspråkig om där bor tillsammans 3000 invånare eller minst 8 % av befolkningen. En enspråkig kommun är om under 6 % av befolkningen har minoritetsspråk som modersmål. 15 av de 49 kommunerna är svenskspråkiga och de ligger alla på Åland. Alla tvåspråkiga kommuner ligger i Österbotten och i Södra Finland. (Kuntaliitto 2017) I detta kapitel presenterar jag kort om Österbottens samt Vasaregionens språksituation det vill säga vilka språk används aktivt. Dessutom reflekterar jag vad Vasa IFK är och hur WFA hör ihop med Vasa IFK.

2.1 Landskapet Österbotten

I slutet av 2019 bestod landskapet Österbotten av 15 kommuner. Största del av de österbottniska kommunerna är tvåspråkiga, 13 av 15 kommuner. De tvåspråkiga kommunerna bildar tillsammans en stark svenskspråkig del av Finland som kallas för svenska Österbotten. Laihela och Storkyro är de enda kommuner som är finskspråkiga. Dessutom kommer Storkyro att från början av 2020 inte mera höra till Österbotten utan till Sydösterbotten. (Lygdbäck, Hansén, Vähämäki-Sundman, Norrman, Björkstrand, Villstrand, Palomäki & Finnäs 1999: 78–79)

De tvåspråkiga österbottniska kommunerna har antingen finska eller svenska som majoritetsspråk. Enligt Kuntaliitto (1.1.2017) i Österbotten fanns det tre tvåspråkiga kommuner var svenska språket var minoritet dvs. det fanns mera finskspråkiga invånare än svenskspråkiga. Dessa tre kommuner var Karleby, Kaskö och Vasa. Resten av de tvåspråkiga kommunerna i Österbotten äger svenskspråkiga majoritet. I Jakobstad, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre och Vörå har mera svenskspråkiga invånare än finskspråkiga.

2.2 Vasaregionen och Vasa stad

Vasa är en tvåspråkig kommun i Österbotten som alltid har haft en stark förbindelse till svenska språket. Medborgarna i 1880-talets Vasa var till 90 % svenskspråkiga. Finskspråkiga började flytta till Vasa i början av 1900-talet och från och med åren 1917–1918 har det bott fler finskspråkiga än svenskspråkiga i Vasa. Svenskspråkiga blev en minoritet i staden också på grund av emigrationen till Sverige. (Lönnroth & Laukkanen 2015: 154–155) År 2019 var 68,1 % av vasabor finskspråkiga och 23 % svenskspråkiga. Dessutom hade 8,9 % av vasaborna något annat språk än finska eller svenska som modersmål (Marttinen 2019: 9).

Figur 5. Språkförhållanden i Vasa. (Marttinen 2019: 9)

Figuren 5. visar hur stor del av invånarna har modersmålet finska, svenska eller något annat modersmål. Flerspråkigheten hörs och syns i invånarnas vardag i Vasa. I Vasa finns det radiokanalen "Radio Vaasa" med sändningar på båda språken finska och svenska. En stor del av Vasas affärer annonserar på båda språken. (Lönnroth & Laukkanen 2015: 159)

Vasa och tvåspråkighet kopplas starkt tillsammans. En stor del av infödda vasabor kan de båda språken mer eller mindre. Största delen av företagen i Vasa fungerar på finska och på svenska. Svenska språket markeras på grund av att Vasa är centrum för det tvåspråkiga Österbotten. (Herberts 2015: 153)

Vasa var i slutet av 1800-talet starkt svenskspråkig, 90 % av invånarna var svenskspråkiga. Finska språket blev majoritet samtidigt när Finland blev självständig. En del av svenskspråkiga flyttade till Sverige men en del stannade i Vasa. Därför Vasa har blivit en starkt tvåspråkig stad var tvåspråkighet syns även om i gatuskyltarna. (Herberts 2015: 154–155)

Svenska språket och finska språket agerar hand i hand men tvåspråkigheten kunde också utvecklas. Vasa är en tvåspråkig stad var människor har blivit vana vid att använda de båda inhemska språken. Vasa är Österbottens svenskspråkiga centrum och erbjuder en rik svenskspråkig omgivning för områdets befolkning. (Lönnroth & Laukkanen 2015: 153) Vasa har en lång tvåspråkig historia vilket syns ännu i dagens Vasa. Den första tvåspråkiga barntädgården i Brändö startade verksamhet i år 1900. (Ehrström 2005: 147–148)

I Vasa är det möjligt att söka sig finsk-, svensk- eller tvåspråkigt daghem. Det finns 5 svenskspråkiga skolor inom grundläggande undervisning. Dessutom finns det Vasa övningsskola som står under Åbo Akademi och underhålls av staten. Övningsskola arrangerar undervisning från förskolan till gymnasiet. Finskspråkiga skolor finns det 14 inom grundläggande undervisning. Vaasan kristillinen koulu arrangerar undervisning från förskolan till årskurs 9 även Vaasan Rudolf Steinerskolan. Dessa två är privata finskspråkiga skolor. (Vasa stad 2019)

I Vasa finns det tvåspråkigt gymnasiecampus *Campus Lykeion*. Tvåspråkiga gymnasiecampuset fungerar på det sättet att finskspråkiga gymnasiumet *Vaasan lyseon lukio* och två svenskspråkiga gymnasier *Vasa gymnasium* och *Vasa svenska aftonläroverk* flyttade in under samma tak. Tvåspråkigheten syns på campus till exempel så att

inlärningsmaterialet är till buds på både svenska och finska. Informationsskyltarna är också på båda språken. (Edlund & Nordman 2017: 125)

2.3 Vasa IFK

Vasa IFK är en svenskspråkig idrottsförening för herr- och damfotboll. Traditionsrika föreningen grundades den 19 september år 1900. Förkortningen ”IFK” kommer från idrottsföreningen kamraterna. Så som många andra kamratföreningar har också Vasa IFK som motto: *En gång kamrat, alltid kamrat*, vilket avspeglar föreningens grundprincip som alltid har varit kamratskap. (Stolpe/VIFK 2010). Föreningens medlemsantal var 695 år 2019 (VIFK:s verksamhetsplan 2019). Vasa IFK består av fyra sektioner: herrsektionen, damsektionen, juniorsektionen och bowlingsektionen. (VIFK:s verksamhetsplan 2019) Min undersökning gäller föreningens herr-, dam- och juniorsektion.

Svenska språket är Vasa IFK:s huvudspråk och till exempel verksamhetsplanen skrivs på svenska. Trots att föreningen är svenskspråkig är det möjligt att få information om föreningen på finska på Vasa IFK:s webbplats. Största delen av föreningens nyheter är skrivna på svenska. Vasa IFK publicerar årligen ”VIFK-Magazinet”. Magazinet är skriven både på finska och svenska. Innehållet är tvåspråkigt p.g.a. vissa texter är skrivna på svenska och vissa på finska. En del av texterna samt annonserna är skrivna på både finska och svenska, dock föreningen är svenskspråkig.

2.4 WFA

I undersökningen kan det eventuellt finnas informanter som spelar fotboll i ett lag som verkar under WFA, det vill säga Wasa Fotbollsakademi. WFA har bildats av sex fotbollsforeningar från Vasa regionen: Sundom IF, Solf IK, Iskmo-Jungsund, Vasa IFK, BK-48 och FC Kuffen. De sex svenskspråkiga fotbollsforeningarna i WFA bildar

tillsammans ett regionalt fotbollssamarbete. Samarbete handlar om juniorlag för 6–19-åriga flickor och pojkar. (Wasa Fotbollsakademi)

Jag samlade mitt material i Vasa IFK:s junioravslutning där också de spelare från andra föreningar var närvarande som spelar i ett WFA-lag tillsammans med Vasa IFK:s spelare. Alla de sex fotbollsföreningarna i WFA är dock svenskspråkiga vilket innebär att WFA ger en finskspråkig spelare en svensk språkmiljö på samma sätt som ett lag som bara fungerar under föreningen Vasa IFK. (Wasa Fotbollsakademi)

3 ANDRASPRÅKSINLÄRNING

I detta kapitel beskriver jag de centrala begreppen i min avhandling. Jag undersöker informell språkinlärning i hobbyer och därför diskuterar jag informell språkinlärning mer omfattande än formell språkinlärning i detta kapitel. Vidare presenteras de vanligaste inlärningsstrategierna som gäller i informell språkinlärning samt begreppet kodväxling.

3.1 Informell och formell språkinlärning

Det finns olika sätt att lära sig andraspråket. Största delen av människorna lär sig andra eller främmande språk i skolan. Det finns också andra alternativ till exempel lära sig språket genom genomtänkt interaktion med modersmåltalare, tandem dvs. språkinlärning genom kommunikation med en modersmålstalare. Språkinlärning kan även ske obemärkt, genom att till exempel lyssna på ett främmande språk. Utanför skolan finns det flera möjligheter att lära sig andra eller främmande språk. (European Comission 2006: 46) Säljö (2001: 105) stöder detta och enligt Säljö tar människor till sig språket genom social interaktion. Omgivningens roll är stor för att människor utnyttjar det som sker i deras närmiljö.

I min avhandling undersöker jag hur finskspråkiga fotbollsspelare lär sig andraspråket svenska i informella situationer och därför är det viktigt att förstå vad informell språkinlärning innebär. Först berättar jag vad andraspråksinlärning är och efter det presenterar jag skillnader mellan informell och formell andraspråksinlärning.

Termen *andraspråk* syftar på det språk som människan hör och använder i närmiljön medan termen *främmande språk* syftar på ett språk som inte används i närmiljön till exempel spanska i Finland (Abrahamsson 2009: 14). Förstaspråket är det språk som man lär sig från födseln. Förstaspråket kallas ofta för modersmål. Individer kan också lära sig två språk samtidigt och ha två förstaspråk eller modersmål. (Sajavaara & Piirainen-marsh 1999: 73)

Andraspråksinläring kan delas in i två huvudkategorier, dessa är informell andraspråksinläring och formell andraspråksinläring. Termen *informell språkinläring* syftar ofta på situationer där människor lär sig någonting utanför skolan. Informell språkinläring kan ske till exempel via kommunikation med andraspråkstalare. Svenska språket kan till exempel läras genom att lyssna och använda språket på fritiden. (Abrahamsson 2009: 16) Informell språkinläring gynnar mera muntliga kunskaper än formell språkinläring. Muntliga kunskaper utvecklas bäst i naturliga situationer i vilka inlärares får använda språket spontant. (Lindberg 1996: 53) Språkinläring är inte självklart och enligt Sajavaara & Piirainen-Marshs (1999: 74–75) kräver effektiv informell andraspråksinläring mycket språkanvändning och sociala händelser. Skehan (1989) berättar att informell språkinläring händer i miljöer där inlärares utsätter sig för andraspråket. Sajavaaras & Piirainen-Marsh (1999) och Skehans (1989) tankar stöder varandra.

Formell språkinläring skiljer sig från informell språkinläring. Formell språkinläring är det som individen lär sig i skolan eller genom officiella inläringssituationer. Formell språkinläring sker oftast inte utanför klassrummet så som informell språkinläring ofta sker. Informell språkinläring sker vanligtvis utanför skolan och förutsätter kontakt med andraspråket. Hammarberg (2004: 26) berättar att vanlig andraspråksinläring innehåller både informell och formell språkinläring, speciellt för invandrare i Sverige.

Enligt Abrahamsson (2009) ger andraspråket som människan har lärt sig i informella sammanhang annorlunda möjligheter än språket som människan lär sig formellt i skolan. Informell andraspråksinläring kan jämföras med barn som lär sig förstaspråket. Inlärares lär sig utan att hen behöver tänka på inläringen. Språkkunskaperna blir ofta bättre för att inlärares utsätter sig fortgående för andraspråket. (Abrahamsson 2009: 15–16)

Språkinläringen påverkas av hur ofta människan använder andraspråket. Inläringen är alltid en individuell process. Inlärares kan utnyttja t.ex. kognitiva inlärningsmetoder såsom interaktion för att lära sig ett nytt språk. Sociala kunskaper i

kommunikationssituationer stöder språkinläringen och hjälper att förstå det nya språket. (Lindberg 1996: 40–41)

Karjalainen (2011) har i sin doktorsavhandling *Interaktion som mål och medel i FinTandem* skrivit om andraspråksinläring utanför skolan. Karjalainen undersöker i sin avhandling hur människor lär sig ett andraspråk i naturliga situationer. Jag ville introducera Karjalainens (2011) avhandling eftersom min avhandling också handlar om andraspråksinläring i naturliga situationer dvs. informell språkinläring. Karjalainen (2011) har undersökt människor som lärde sig andraspråket med hjälp av FinTandem. FinTandem är en språkinlärningsmetod där två personer med olika modersmål kommunicerar med varandra för att lära sig varandras språk. FinTandems idé är att inläraren använder andraspråket som är kommunikationspartners modersmål, och därefter byter paret roller. (Karjalainen 2011: 38)

FinTandem är en frivillig språkinlärningsmetod såsom också informellspråkinläring i hobbyer är. Karjalainen (2011) har studerat kommunikationsstrategier i samtal på andraspråk. Undersökningen handlar också hur inläraren kan ta nytta av den infödda talaren och hur den infödda talaren stöder språkinläringen. (Karjalainen 2011: 13.)

Ett av de viktigaste resultaten i Karjalainens (2011) undersökning är att naturlig kommunikation mellan inlärare och infödda talare stöder språkinläringen. Vidare fann Karjalainen att muntliga språkkunskaper är lättare att lära sig i FinTandem jämfört med skriftliga språkkunskaper för att man kan använda språket friare muntligt. Inlärarens ordförråd är det viktigaste när människan behöver använda muntliga kunskaper (ibid). Karjalainens (2011:200) studier visade även att för att kunna tala andraspråket behöver inläraren ha tillräckliga kunskaper, dessa kunskaper kan till exempel vara att känna igen ord som man brukar användas i kommunikationssituationer. Karjalainens studie (2011:199) visade vidare att i FinTandem lär sig inläraren genom att imitera den infödda talaren.

Informell inlärning är ostrukturerad det vill säga det finns ingen plan för inlärningen. Informell inlärning sker utanför skolan till exempel genom sociala sammanhang var personen lär sig någonting nytt som bieffekt av någon aktivitet. Formell inlärning har alltid ett bestämt syfte för undervisningen dessutom informell inlärning har det inget syfte eller lärare. (Jensen 2016: 61)

Inlärningsprocessen i informell inlärning börjar alltid från språkförståelse. Inläraren behöver först kunna förstå tillräckligt mycket andraspråket för att till exempel kunna förstå det viktiga i diskussioner. Inläraren behöver inte förstå allt men så mycket att hen förstår vad talaren säger. För att utveckla sina språkliga kunskaper vidare behöver inläraren lära sig nya ord. Det är oftast svårare att informellt lära sig grammatiska regler än ord och därför baserar sig inte informell språkinlärning på grammatik. (Viberg 1992: 47)

Miljön var människan lever påverkar mycket hur hen lär sig språket. Det ansåg också Vygotskij. Språk som människan hör omkring sig har en stor betydelse och påverkan inlärningen. Språk är ett verktyg vad man behöver använda i interaktion. Eftersom sociala aktiviteter påverkar språkinlärningen, det vill säga hur mycket människan använder språket med andra människor påverkar språkinlärningen. (Maltén 2002: 101–102)

Språkinlärning kräver växelverkan mellan människor. Omgivningen påverkar mycket hur människan lär sig språk. Ord som man hör ofta är lättaste att lära sig. (Takala & Lehtomäki 2005: 10) Interaktiva teorier och social språkinlärning stöder varandra. Sociala aspekter har att göra med hur människor i närmiljön uppmuntrar varandra att lära sig ett andraspråk och hurdana möjligheter det finns till inlärning i närmiljön. Interaktiv språkinlärning syftar på hur människor beter sig i kommunikationssituationer. Kommunikation är en viktig del av andraspråksinlärningen. Vygotskis teorier stöder detta påstående därför att enligt Vygotski kräver andraspråksinlärningen interaktion med sådana individer som redan kan andraspråket. (Sajavaara & Piirainen-Marsh 1999: 87–88)

Kodväxlingen syftar på situationer där en talare använder två eller flera språk i ett och samma samtal. (Kovács 2009: 24) Kodväxling är en kommunikationsstrategi som två eller flerspråkiga kan använda under ett samtal. Kodväxling kan till exempel användas i situationer där talaren vill betona en viss sak till exempel betona instruktioner eller känslor. Det att man använder två språk i en diskussion kan det stöda språkinläringen. Kodväxlingen kan hjälpa elever att förstå skillnader mellan språken. Kodväxlingen används också i situationer där det är svårt att finna ord på ett av språken. (Jonsson 2008: 166) Kodväxling är systematiskt på det sättet att den följer huvudspråkets grammatiska regler trots att två olika språk blandas. En språkanvändare behöver kunna de språken väl som hen kodväxlar. (Park 2004: 299)

3.2 Strategier för andraspråksinläring

Konstruktivistisk inläringssyn är centralt tema i språkinläring som sker utanför klassrummet eller i en vanlig undervisningssituation. Huvudsaken är att inlärare lär sig genom sociala händelser, det vill säga människan kan koppla inlärd aspekter till vardagen. Konstruktiv inläring kräver mycket fokus och motivation, det vill säga människans egen vilja påverkar mycket inläringen. Viktigaste är inte det hur mycket människan lär sig utan att det vad människan lär sig. Inläraren behöver identifiera inläringssituationer samt varför informationen stöder inläringen. (Kristiansen 2001: 23–24)

Andraspråksinläring i allmänhet kräver att människan tar emot information och tillägnar sig den, det vill säga börjar använda till exempel språkets ordförråd. Människan behöver identifiera vilka inlärningsstrategier som passar för henne. Att lära sig att lära handlar om samma tanke som livslång inläring. För att lära sig ett nytt språk, måste inläraren förstå ordets betydelse för att kunna använda det inlärd ordet i en mening. Därför kräver språkinläring inferens, vilket betyder språklig slutledningsförmåga, generativhet, vilket betyder förmågan att producera framställning och reciprocitet dvs. ömsesidighet. (Kristiansen 2001: 45)

3.3 Nivåer för muntlig språkanvändning

Kristiansen har identifierat tre nivåer för muntlig språkanvändning. Den första nivån är att inläraren klarar av vardagliga situationer på andra språket. För att klara av vardagliga situationer krävs att språkanvändaren har lärt sig tillräckligt många substantiv. Vardagliga situation kan till exempel vara handlande i en butik. Det andra steget är att inlärare kan diskutera på andraspråket, vilket betyder att inläraren kan svara till frågor och kan berätta sin sak. Konversationskonst innebär att språkanvändare har ett bra ordförråd som utgörs av verb och abstrakta substantiv. Tredje steget kan definieras genom att inlärare kan socialisera på andraspråket, det vill säga djupare diskussioner lyckas och språkanvändningen är naturlig. Att behärska språket på den tredje nivån kräver att språkanvändaren har ett mångsidigt ordförråd. (Kristiansen 2001: 47–48)

Språkinläring och språk tillägnande berör samma fenomen men de tar fasta på olika aspekter av fenomenet. Språkinläring är en konstruerad händelse var inlärare försöker lära sig ett nytt språk. Språkinläringen sker oftast i skolan var inlärare möter första gången det nya språket. Läraren i skolan undervisar inlärare till exempel med hjälp av läroböcker. Språk tillägnande jämföras oftast till det hur barn lär sig modersmålet. Språktilläggande kan beskrivas som en process var människan lär sig språket undermedvetet. Människan som har tillägnat sig språket har varit i kontakt med målspråket i naturliga situationer till exempel kommunikationssituationen med målspråket. Barn tillägnar sig modersmålet från hens närmiljö. (Pietilä & Lintunen 2014: 12–13)

I dag går språkinläring och språktillägnande in i varandra, det vill säga begreppen använda parallellt. Språkinläring anses inte ske endast i skolan. Mångkulturella familjer kan erbjuda miljöer där deras barn lär sig sitt andraspråk genom tilläggande. Språkundervisningen kan också innehålla undervisningsmetoder, vilka kan räknas som språktilläggande. Till exempel språkinlärare kan lyssna på radiokanaler med andraspråk eller resa till ett annat land var hen hör andraspråket i en naturlig miljö.

Språkundervisningsmetoder som handlar om språktilläggande har blivit mer använt också i formell språkinläring. (Piippo 2016: 204–205)

3.4 Attityder och motivation

Attityd är ett individuellt tänkesätt vilket är format under människans liv. Attityder till olika saker börjar bildas redan i föreskolåldern. Barn lär sig tankesätt av människor omkring hen. Föräldrar är oftast modeller för barn och barn börjar oftast uppskatta samma saker vad föräldrar uppskattar. Omgivningens roll är betydande gällande människans attityder. (Bijvoet 2008: 117)

Människor har fördomar vilka påverkar attityd. Det gäller också olika språk i världen. Språkattityder kan vara orsakade av olika faktorer hos olika människor, små saker kan påverka vad människan upplever av främmande språk eller dialekt. Språkattityder påverkar människornas relation mot främmande språk. (Bijvoet 2008: 119–120)

Attityd är en av de viktigaste aspekterna i språkinläring. Utan attityd och motivation till andraspråket är språkinläring svårt. Attityd påverkar också andra människor, vilket betyder, en uppmuntrande miljö mot språkinläring höjer motivation och attityd till andra eller främmande språk. Hur viktig inläraren upplever språkinläringen spelar stor roll i språkinläringen. (Baker 1995: 8–9)

”*European Sports Linguistic*” har genomfört ett projekt som heter *Soccerlingua - Learning languages through football*. Projektens idé har varit att tillverka inlärningsmaterial vilket är intresseväckande för barn som har fotboll som hobby. Fotboll har varit ett intresseväckande medel i språkinläringen, speciellt med elever som inte har varit intresserade av språkinläringen i skolan. Idén är att eleverna får lära sig språket mera informellt på det sättet att språkinläringen inte endast sker i skolan. Projektet har en del liknande principer som min avhandling. Inlärningsmaterialet delades ut till 5 000 skolor och språklärarna gav positiv feedback. Motivationen till språkinläringen blev

högre och språkkunskaperna utvecklades sannolikt. Meningsfullt inlärningsmaterial konkretiserar språkinläring och motivationen mot språket blir bättre. Projekt är genomfört i Förenade kungariket i Academy Ltd, tillsammans med Dialoge Sprachinstitut, Lacunza IH, Culturalia, Element Interactive, Lavish Produktions och Thin King Media. (Education and Culture DG 2007: 58–59)

Skillnad mellan motivation och attityd är tydlig, trots att de båda handlar om liknande fenomen. Motivation hanterar mera individens orsak eller ”motiv” till att göra någonting. Till skillnad från attityd som handlar mera om individens sätt att förstå eller tror på någonting. (Oroujlou 2011: 4)

Seikkula-Leino (2002) har skrivit en doktorsavhandling *”Miten oppilaat oppivat vieraskielisessä opetuksessa?”*. Där hon tar reda på hur elevernas motivation och självkänsla påverkar inläringen av ett främmande språk och skolprestationen i allmänhet (Seikkula-Leino 2002: 109). Trots att Seikkula-Leinos avhandling handlar om formell undervisning innehåller det många likadana aspekter vad finns i min avhandling pro gradu.

Motivation betyder att människan vill göra olika saker. Motivationen bestämmer hur mycket människan anstränger sig för att nå mål. Målinriktad verksamhet kräver bestämdhet av människan. Därför är motivationens roll stark. (Vuorinen 1993: 12) Vanligtvis är motivation indelat i inre och yttre motivation. Människan som har inre motivation behöver inte få lön för att jobba. Inre motivation är liksom en biprodukt vilket kommer när människan njuter att göra någonting. Människan som har inre motivation lär sig genom lek eller attraktiva förehavanden. Människan med inre motivation är äkta glädje och glöden av någon verksamhet. Inre motivation stöder aktiv lärande hos individen. (Skaalvik & skaalvik 2016: 57) Yttre motivation är motsatsen till inre motivation. Yttre motivation betyder att människan behöver lockas med hjälp av belöningar till att göra någonting. (Lonka 2014: 168)

Andraspråksinläring kräver mycket av individen. Andraspråksinläring kräver motivation hos inlärare. Inläraen behöver se framåt, till exempel varför det är viktigt att lära sig andraspråket. Klara sig i tvåspråkigarbetsliv kan vara en bra motivations höjare. Ha lust att tillhöra en grupp som använder till exempel svenska är en viktig del av andraspråksinläring, dvs. inläraen kan ha mål att integrera sig bättre i ett samhälle eller till gruppen som använder svenska språket. (Elmeroth 2017: 25)

Kontakt med svenskspråkiga människor höjer motivation till andraspråksinläring. Målspråkanvändare fungerar som förebild för andraspråksinlärare och därför stöder svenskspråkigt sällskap och omgivningen språkinläring. Motivation till svenska språket minskar direkt om inläraen inte får aktivt använda svenska språket med svenskspråkiga. (Elmeroth 2017: 26)

Nästan alla människor vill känna sig uppskattade och samhörande med andra människor. Motivationen blir alltid högre när sysslan handlar om andra människornas accepterande. Människor vill visa att de kan och att de är likadana som alla andra människor är omkring sig. (Lonka 2014: 169)

Informell andraspråksinläring är en helt annan sak än formella ämnen i skolan. Orsaken till det kommer från miljöns påverkan människan. Språket vad människan hör omkring sig påverkar människans identitet och attityd. Därför sker språkinläring inte endast genom grammatikundervisning i skolan. Omgivningen har en stor betydelse till andraspråksinläringen och hur språkinlärare använder sociala kunskaper. (Williams 2002: 115) Inlärare med en bra motivation till det andraspråket lär sig snabbare och mera än inlärare med motivationsproblem. Sporrande omgivningen höjer motivation hos inlärare och därför ökar andraspråksinläringen. (Svensson 2009: 197)

Intresse mot andraspråket förbättrar andraspråksinläringen. Därför verksamhet var människan får själv fundera och använda andraspråket utvecklar språkkunskaper. Språkinläraen behöver förstå själv varför det är viktigt att lära sig andraspråket.

Tvåspråkig miljö kan konkretisera betydelsen av andraspråket kunskaper. (Svensson 2009: 107)

Enligt Jensen (2016: 87) visar största delen av undersökningarna att motivation och inläring hör starkt ihop. För att uppnå mål behöver människan vara motiverad att lära sig. Därför motivering i skolan har tagit beaktande genom att differentiera inlärningsmetoder enligt elevernas intresse. Online-lärande har varit populärt under senaste tiden för att det är mycket givande sätt att motivera elever att lära sig. (Jensen 2016: 61–62)

Individen som har motivationsproblem och negativ inställning till andraspråket lär sig långsammare än motiverade individen. Därför påverkar individuella skillnader i större utsträckning andraspråksinläring än sociala skillnader. Yttre motivation kan ändå ändras vilket möjliggörs effektivare språkinläring. Attityd blir också positivare och inställningen mot andraspråket förbättras. (Oroujlou 2011: 1–2)

Människor som är motiverade att lära sig ett andraspråk tar emot mycket information till exempel under ett samtal. Inläraren kan lära sig även grammatiken genom samtal. Språkmiljön där människan hela tiden hör andraspråket är en mycket nyttig miljö att lära sig språket. Inläring av den produktiva förmågan i ett andraspråk kräver att inläraren försöker använda andraspråket aktivt. (Naucleur 2001: 43)

3.5 Ålderns inverkan på andraspråksinläring

Under en längre tid har det ansetts att barn lär sig lättare andraspråket. Orsaken till det är biologisk. Människor lär sig språket lättare före pubertet för att hjärnan tar mer information före det. En annan syn är att unga barn lär sig bättre för att inläring är omedveten det vill säga kognitiv tänkande har inte utvecklats ännu. (Elmeroth 2017: 22)

Ålder påverkar inte hur mycket andraspråkinlärare lär sig. Både barn och vuxna har möjlighet att lära sig andraspråket lika bra. Största skillnaden mellan barn och vuxna gällande språkinläringen är inlärningsstrategierna. Processen hur barn lär sig andraspråket är annorlunda. Barn lär sig mer omedvetet, dvs. genom att tillägga sig andraspråket medan vuxna är medvetna om språkinläring och de kan använda olika inlärningsstrategier för att förbättra språkinläringen. (Sajavaara & Piirainen-Marsh 1999: 89–90)

Yngre barn kan lära sig andraspråket genom glädje vilket sker t.ex. i lek. Dessutom kan barn känna sig bra på det andraspråket lättare än en vuxna känner sig. Orsak till det är uppfattning om egna kunskaper i andraspråket. Barn som kan använda enstaka ord på svenska känner att hen är bra på andraspråk och kan diskutera med detta språk. Vuxna kräver mycket av sig själv och därför språkanvändning av andraspråket kan minska. Barn som använder andraspråket får oftare bra respons av infödda talare och det är uppmuntrande. (Elmeroth 2017: 26)

Enligt Ellis (2015: 26–27) har det inte lyckats att bestämma tydlig när den kritiska perioden för språkinläring är och speciellt när detta perioden slutar. Individens utveckling och sociala sammanhang påverkar språkinläring. En del av undersökningar antar att andraspråksinläringen försvagas redan när människan är fyra år gammal och slutar totalt när människan är tonåring.

Inlärningsstrategier varierar enligt människans ålder. Dessutom ändrar attityden till språkinläring när inlärare blir äldre. Det är omöjligt att säga när barn är ung och när gamla men vändpunkten kan vara tonåring, när barn är 13–15 år gammal. Desto äldre språkinlärare är desto svårare språkinläring blir. Äldre språkinlärare kräver oftast mer arbete och mer teoretisk undervisning för att lära sig språket. Lexikal inläring blir sämre med ålder. (Ellis 2015: 59)

Upplevelse av den egna kapaciteten är en viktig del av en prestation. (Skaalvik & Skaalvik 2016: 13–15) Tron på sin egen kapacitet fungerar och påverkar människans tänkande och

inlärning. Människan som känner sig bra till exempel på svenska som andraspråk, presterar i verklighet också bättre än en person som har haft dåliga upplevelser av det. (Skaalvik & Skaalvik 2016: 17)

3.6 Extroversion och introversion i andraspråksinlärning

Personligheten är hjärnans sätt att behandla observationer omkring människan, det vill säga hur känslor, förstånd och minnen påverkar individens beslut. Vanligtvis kan personligheten delas in i två huvudkategorier: extrovert och introvert. (MacDonald 2009: 187–188).

En extrovert person kan beskrivas som utåtriktad person. Adjektiv *aktiv*, *själsäker* och *pratsam* kan kopplas till begreppet ”extrovert”. Extroverta personer är oftast motiverade till det vad hen gör. Uppgifter blir gjorda effektivt utan större planering. Extrovert personer är duktiga att uttrycka sig själv. Extroverta personer har behov att umgås med andra människor. (MacDonald 2009: 195–196)

Introverta personer är inte lika utåtriktade personer som extroverta personer är. Introvert kan beskrivas som *lugn*, *blyg* och *reserverad*. Introverta personer planerar noggrant allt vad hen gör. Dessutom är introverta personer oftast avslappnade på grund av sin passivitet. (MacDonald 2009: 195)

Lärare har oftast rapporterat att extroverta språkinlärare klarar sig bättre än introverta. Antagande gäller speciellt när språkinlärning handlar mycket om kommunikation. Den extroverta personligheten är mer öppen och det kan eventuellt underlätta andraspråksinlärning. Trots allt kreativitet och andra beteendemönster påverkar inlärning av andraspråk. Talförhet och sociala kunskaper kan dock påverka positivt. (Wakamoto (2009: 21)

Introversion påverkar positivt skolframgång. Prestationer i skolan är högre kvalitet med introverta än extroverta. Därför klarar sig individer med introverta personlighet i regel bättre i skolan än extroverta individer. Dessutom introversion har visat sig att förbättra språkinläring i skolan, dvs. formell språkinläring. Extroverta personer lär sig inte lika lätt språket men de kan använda de inlärd kunskaperna effektivare än introverta personer kan. Språkanvändning är lättare för extroverta- än introverta individer. (Keltikangas-Järvinen 2019: 237)

Enligt Kayaoglu (2013) undersökning, introvert språkinlärare, som använder sig av många olika inlärningsstrategier och därför blir skolprestationer inom språk oftast bra. Största skillnad mellan introverta och extroverta språkinlärarna är det att extroverta personerna lär sig oftast genom sociala händelser. Därför kan andraspråksinläring i skolan vara krävande för extroverta personer. (Kayaoglu, M. Naci 2013)

4 INLÄRNING AV SVENSKA I VASA IFK

Undersökningsmaterialet har samlats in i två delstudier, år 2017 och år 2019 (se avsnitt 1.2). I den första undersökningen från 2017 ingick nio informanter och i den andra undersökningen från 2019, 13 informanter. Jag kunde inte använda samma kategorisering för de båda materialen på grund av att enkätenfrågan om hur många år informanten spelat i Vasa IFK var formulerat på annat sätt i den manuella enkäten år 2017 och i den elektroniska enkäten år 2019. År 2017 ombads informanterna ange om de har spelat i den svenskspråkiga föreningen i 1 år, 2–3 år eller 4–10 (se kategorier i avsnitt 1.2.1). Däremot ombads i informanter ange år 2019 om de har spelat i, i den svenskspråkiga fotbollsföreningen i 1–2 år, 3–4 år eller 5–6 år. Därför kommer jag att först i avsnitt 4.1 presenterat resultaten från 2017 enligt de kategorier som var aktuella i den enkäten (se figur 1). I avsnitt 4.2 presenterar jag resultaten från 2019 med den kategorisering som gällde den enkäten. I avsnitt 4.3 jämför jag svaren i de två delstudierna. Dessutom jämför jag i avsnitt 4.4 till vilken mån informanterna som har spelat under samma tid i den svenskspråkiga fotbollsföreningen liknar varandra, vilket betyder att jag tar reda på om informanternas ålder har påverkat deras andraspråksinläring.

Här har jag först analyserat informanternas (från båda materialinsamlingar) svar kring informell andraspråksinläring. I senare skede har jag presenterat likheter och skillnader mellan 2017 och 2019 informanter gällande informell andraspråksinläring.

I avsnitt 4.3 ingår även ett sammandrag där jag diskuterar med hjälp av material I och material II om hur den informella språkinläringen i ett svenskspråkigt fotbollslag eventuellt kan förbättra kunskaperna i andraspråket svenska. Denna synvinkel svarar på forskningsfråga 2 *”Hur tiden i svenskspråkig föreningen påverkar?”*.

I avsnitt 4.5 redogör jag med hjälp av materialet från 2019 för hur motivationen har påverkat andraspråksinläringen. Dessutom presenterar jag hur informanternas ålder har påverkat deras inläring av svenska och deras uppfattningar av sina språkkunskaper i svenska. Jag förväntade att spelarnas personlighet i fråga om extroversion och

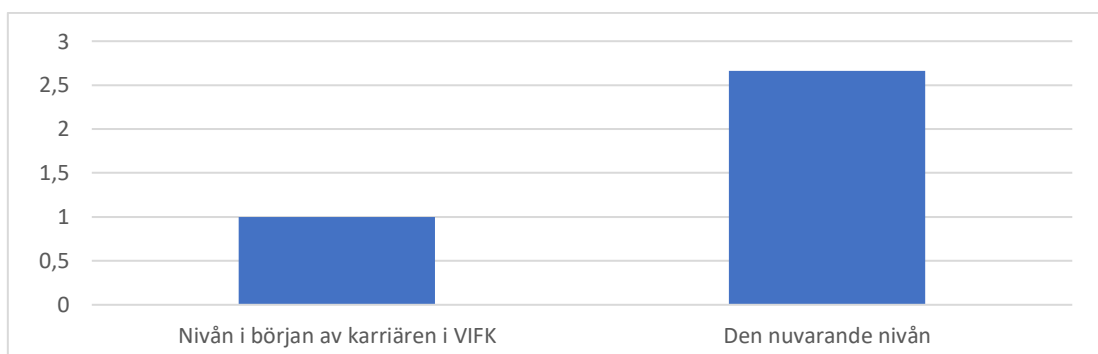
introversion påverkar deras informella inläring av svenska. De resultaten presenterar i avsnitt 4.6.

4.1 Resultaten i materialet från 2017

I den här delen granskar jag hur informell språkinläring har fungerat med informanter från materialinsamlingen år 2017. Informanterna har alla spelat i Vasa IFK. Jag har delat informanter i tre kategorier såsom figur 1 visar i avsnitt 1.2.1. Analysen svarar först på frågan om eventuell informell andraspråksinläring och på det vad informanterna eventuellt har lärt sig och i vilken ordning.

4.1.1 Spelare som har spelat i ett år i Vasa IFK

Kategori 1 i min studie utgörs av tre spelare som har varit i endast ett år i Vasa IFK. Alla kategorier består av tre spelare och därför påverkade varenda siffra medeltalet. Figur 6 illustrerar den språkliga nivån som informanterna anser sig vara på. Informationen baserar sig på medeltal. Spelarna i kategori 1 uppskattade sin språkliga nivå vara ganska svag (nivå 1 på en skala från 0 till 5) i början av sin karriär i Vasa IFK. Enligt dem är deras språkliga nivå för tillfället 2,66. Spelarna i kategori 1 anser sig ha lärt sig ganska mycket svenska under ett år då deras språkliga nivå har ökat från 1 till 2,66 vilket betyder att den språkliga nivån är närmare god (3) nivå än nöjaktig (2) nivå.

Figur 6. Spelarnas (kategori 1) språkkunskapers i medeltal.

I kategori 1 i finns det en spelare vars svar höjde mycket medeltalet i kategorin för att hen bedömde att hens språkliga nivå hade utvecklats från 1 till 3 medan de två andra ansåg att deras språkliga nivå hade stigit endast en nivå i skalan (från nivå 1 till nivå 2).

Spelare nummer 1 bedömde att hens språkliga nivå var noll på en skala 0–5, (0= mycket svag, 5= mycket stark) och de två andra spelarna bedömde den egna nivån som 1 = svag och 2 = ganska svag. Gemensamt för informanterna var att de tyckte själva att de var ganska svaga i det svenska språket. Alla spelare svarade att den språkliga nivån i svenska språket blev bättre efter ett år i laget. Två spelare ansåg att deras nivå hade ökat från svag (1) till nöjaktig (2) eller från nöjaktig (2) till bra (3). Spelaren nummer 1 tyckte att den språkliganivån hade stigit från mycket svag (0) till bra (3). Fast informanterna hade varit med i endast ett år i Vasa IFK upplevde de att den språkliga nivån har blivit minst ett steg bättre på skalan 0–5, vilket visar att enligt informanterna är det möjligt att lära sig andraspråket genom informella situationer.

Alla spelare upplevde att de har lärt sig svenska i Vasa IFK. Jag frågade också hurdana kunskaper (språkförståelse, skriftliga kunskaper, muntliga kunskaper) spelarna ansåg de har lärt sig. Alla spelarna i kategori 1 nämnde att de inte lärt sig skriftliga kunskaper. Gemensamt för svaren var också tankarna om språkförståelsen. Alla tre spelare berättade att de har lärt sig att förstå det svenska språket bättre (se exempel 1). Enligt informanterna är språkförståelsen lättast att lära sig.

- (1) Ymmärrän vähän paremmin, jos joku puhuu minulle ruotsia, mutta takaisin puhuminen ruotsiksi on vaikeaa.

Spelarna har också lärt sig muntliga kunskaper. Alla spelare berättade att de har lärt sig förstå nya ord men endast en av tre spelare har skrivit att hen har lärt sig att använda nya ord. Det är möjligt att spelarna inte har vågat använda svenska språket och därför har inte de muntliga kunskaperna ännu utvecklats mycket. Språkinläring kräver språkanvändning och repetition av främmande ord med målspråktalare såsom Maltén

(2002: 101–102) konstaterar (se avsnitt 3.1). Detta antagande stöder min tanke varför spelarna inte har lärt sig mer omfattande muntliga kunskaper.

Enligt informanterna i kategori 1 har det svenskspråkiga laget hjälpt dem att lära sig svenska. Omgivningens roll verkar vara stor när man vill lära sig ett nytt språk. En spelare nämnde varför den svenskspråkiga omgivningen har varit viktigt för hen (se exempel 2).

- (2) Ruotsinkielinen ympäristö on helpottanut kielen oppimista, sillä uudet oppimani sanat ja lauserakenteet eivät unohdu niin helposti, koska kuulen niitä joka päivä.

Det verkar vara så att informanten har också själv noterat hur nyttig den svenskspråkiga omgivningen är ifall man vill lära sig språket. De två andra spelarna berättade också att omgivningens roll är stor och de upplevde att det har hjälpt dem i deras språkinläring att spela fotboll i Vasa IFK.

Den sista frågan i frågeformuläret var ”Skulle du rekommendera att börja spela fotboll i Vasa IFK för att lära sig svenska?”. Spelaren som ansåg att hens språkliga nivå höjde från mycket svag (0) till bra (3) har svarat på frågan enligt följande:

- (3) Suosittelen, koska opin vuoden aikana yhtä paljon kuin 4 vuoden aikana koulun oppitunneilla.

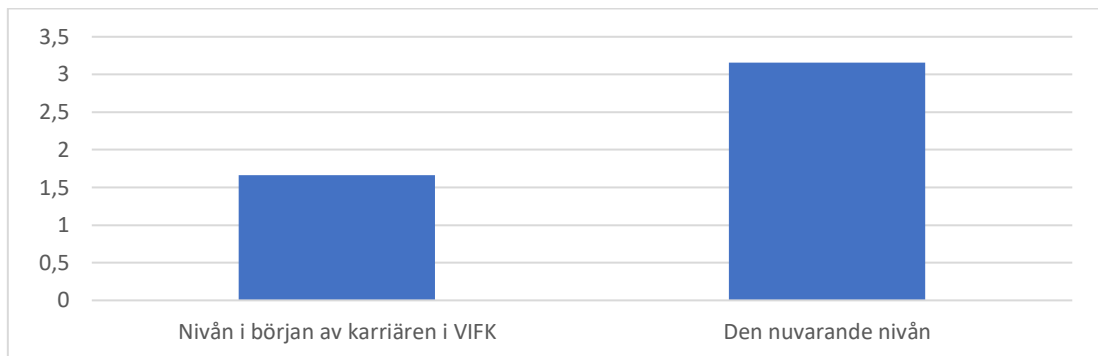
Informantens utsaga i exempel 3 ger mycket stöd till det att svenskspråkig omgivning stöder språkinläringen. Informell språkinläring har varit mycket nyttig för spelaren som berättade att hen har lärt sig mycket mera svenska i en svenskspråkig idrottsförening än i skolan under fyra år. Det är möjligt att en svenskspråkig miljö har varit mer motiverande för denna spelare som sett konkret hur viktigt är det att kunna svenska. Såsom Svensson (2009: 107) har beskrivit behöver språkinläraren själv förstå varför är det viktigt att lära sig andraspråket. Den två- eller svenskspråkiga omgivningen konkretiserar hur viktigt det

är att kunna svenska. Motivationen att lära sig andraspråket höjs och inläringen är effektivare.

De två andra spelarna har också rekommenderat att börja spela fotboll i Vasa IFK för att lära sig svenska. En spelare har skrivit att hen rekommenderar det därför att svenska språket kan inläras ganska snabbt i en svenskspråkig omgivning men det kräver att människan är också själv aktiv. Spelaren ville betona att det är inte självklart att människan lär sig språket även om hon vistas i en svenskspråkig omgivning. Omgivningen är en bidragande faktor i inläringen men det att man lär sig språket kräver också egen aktivitet. Interaktiv språkinläring, vilket betyder hur människor beter sig i sociala sammanhang, är det som dominerar i informell språkinläring för att miljön påverkar mycket avsevärt språkinläringen. Möjligheten att använda andraspråket stöder språkinläringen. Detta kan relateras till det som Sajavaara och Piirainen-Marsh (1999: 88) skrev om Vygotskijs tankar om att andraspråksinläringen gagnas av interaktion med infödda talaren.

4.1.2 Spelare som har spelat 2–3 år i Vasa IFK

Informanterna i kategori 2 har spelat över två år i Vasa IFK. Spelarna i kategori 2 ansåg sig ha utvecklats lika mycket som spelarna i kategori 1 (1,66). En spelare i kategori 2 ansåg att hens språk hade utvecklats från nivå 2 till nivå 4 och en spelare ansåg att språket hade utvecklats från nivå 1 till nivå 3. En spelare var däremot av den åsikten att språknivån hade stigit bara en nivå, från nivå 2 till nivå 3. Figur 7 visar medeltalet av spelarnas bedömningar.

Figur 7. Spelarnas (kategori 2) språkkunskapers i medeltal.

I kategori 2 steg den språkliga nivån från 1,66 till 3,16. De spelare som har spelat i minst två år i det svenskspråkiga laget anser att deras språkkunskaper är på god nivå redan efter två eller tre år i laget. Spelarna i kategori 2 ansåg sig ha blivit ännu mer kunniga efter två eller tre år i laget.

Den språkliga nivån i början av fotbollskarriären i Vasa IFK var 2 (nöjaktig) enligt två spelare och en spelare bedömde sin nivå som 1 (svag). Den språkliga nivån i svenska språket har enligt informanterna förbättrats under flera år i VIFK för att spelarna har bedömt deras nuvarande nivå som 3 (bra) eller 4 (ganska stark).

Gällande den nuvarande nivån i svenska språket har spelare nummer 4 skrivit att i början var hans språkliga nivå i svenska språket 2 och den nuvarande nivån är 4. Spelare nummer 5 anser att hans nivå var 1 (svag) i början men efter två år i VIFK anser han att hans språkliga nivå är 3 (bra). Spelare nummer 6 ansåg att hans språkliga nivå var svag (1) i början. Den nuvarande nivån är 3 (bra).

Det som är gemensamt för alla informanter är att deras språkliga nivå är på en bra nivå efter två eller tre år i en svenskspråkig idrottsförening. Jag kommer nu att analysera djupare det vad spelarna ansett sig ha inlärt. Alla tre informanter har angivit att de har lärt sig att förstå svenska språket. De anser sig ha lärt sig ett stort ordförråd gällande fotboll men också deras muntliga kunskaper har förbättrats under tiden. Orsaken till detta har inte nämnts av informanterna men muntlig kommunikation anses vara mycket viktigt då

man spelar fotboll. Därför är det möjligt att informanterna har lärt sig att använda svenska språket för att kommunicera muntligt med andra spelare till exempel i matcher.

Jag frågade också hur det svenskspråkiga laget har hjälpt informanterna att lära sig svenska språket. Informanternas åsikt var klar. Alla tre informanter berättade att det har varit nyttigt att vara med i ett svenskspråkigt lag för att man hör nästan hela tiden svenska språket. Språkförståelsen blir hela tiden bättre. En spelare svarade:

- (4) Se on huomattavasti helpottanut oppimista, kun kuule esim. joukkuekavereiden puhuvan ruotsia ja yritän itse entistä enemmän käyttää ruotsin kieltä.

De spelare som har spelat minst två år i Vasa IFK med svenskspråkiga lagkompisar har eventuellt börjat tänka på att hur viktigt det är att man kan kommunicera på språket som dominerar i laget och därför har de börjat använda det mera.

Samma spelare berättade att hen har också lärt sig muntliga och skriftliga kunskaper. Spelarna uppskattade att språkliga nivån var den högsta hos informanter i denna kategori. Också spelare nummer 5 och 6 nämnde att språkförståelsen har varit lätt att lära sig för att svenska språket dominerar i laget. Fotbollsordförråd och ord som man hör mycket är lättast att lära sig. Den muntliga användningen av svenskan har också utvecklats hos informanterna, även om de inte ansåg sig använda mycket av svenskan.

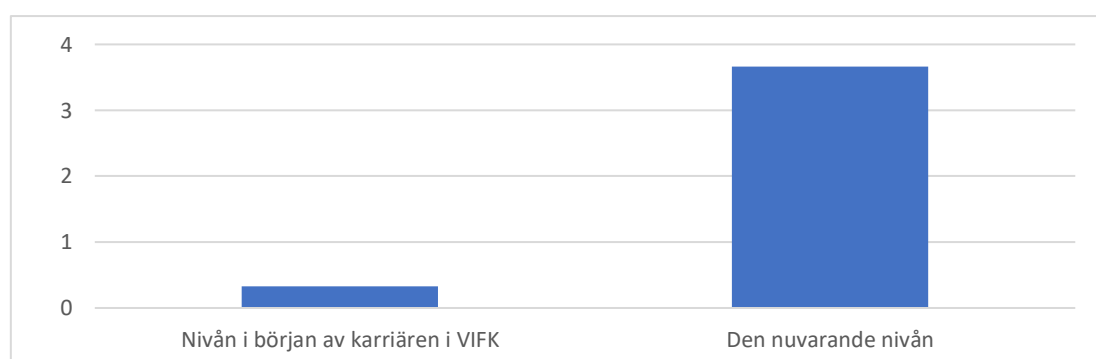
På frågan om de skulle rekommendera att börja spela fotboll i Vasa IFK för att lära sig svenska svarade alla spelarna jakande och motiverade sina svar med att språkinläringen sker obemärkt under fotbollsträningar. Vidare ansåg de att när man hör mycket svenska hjälper och stöder språkinläringen. En spelare berättade att hen inte rekommenderar att söka sig till Vasa IFK endast för att lära sig svenska för att ordförrådet under träningar är väldigt knappt. Men ifall man försöker använda språket till exempel i omklädningsrummet lär man sig mycket mera enligt informanten. Det att spelare

använder svenska språket i omklädningsrummet möjliggör att spelarna lär sig vardaglig svenska och får ett mer omfattande ordförråd.

Som jag nämnde i avsnitt 3.1 om informell språkinlärningen är inlärningen effektivast när inläraren använder målspråket fortgående med infödda talare. Enligt Skehan (1989: 83) möjliggör maximal språkanvändning språkinlärningen. Skehans (ibid.) tankar stöder det att informell språkinlärning inte sker automatiskt. Spelarens beteende och sociala kunskaper påverkar också mycket språkinlärningen.

4.1.3 Spelare som har spelat över 4 år i Vasa IFK

Den tredje kategorin består av tre spelare som har spelat fotboll i minst fyra år i Vasa IFK. I denna kategori finns de spelare som har varit längst med i Vasa IFK av de som svarade på enkäten år 2017. De alla har liknande svar. Den språkliga nivån spelarna ansåg sig varit på i början av sin fotbollskarriär var mycket låg. Språkkunskaperna har utvecklats mest i denna kategori (3,33). Den nuvarande språkliga nivån uppskattades till god (3) eller ganska starkt (4) (se figur 8).

Figur 8. Spelarnas (kategori 3) språkkunskapers i medeltal.

Den nuvarande nivån 3,66 berättar mycket om fördelar med informell språkinlärning. Detta betyder att spelarna i denna kategori har ganska starka eller mycket starka språkliga kunskaper. Nedan presenteras spelarna en i taget.

Spelare nummer 7 har spelat fem år i Vasa IFK:s juniorer. Spelarens modersmål är ett annat språk än finska men hen har gått i en finskspråkig grundskola. Det att informanten har varit i en finskspråkig skola betyder att svenska är hens tredje språk. Jag valde att ha informanten med i undersökningen för att hens modersmål inte är svenska.

Spelare nummer 7 berättade att hens språkliga nivå i svenska språket var 0 (mycket svag) när hen började Vasa IFK. Den nuvarande nivån är 3 (bra) eller 4 (ganska starkt). Hen använder både svenska och finska i laget. Enligt spelaren var det lätt för hen att lära sig att förstå svenska. Muntliga språkkunskaper har hen också lärt sig men hen anser inte att de är på samma nivå som hens språkförståelse. Spelaren berättar att hen kan diskutera på svenska språket ganska bra även om hen anser att hen använder för lite svenska.

Spelare nummer 8 har spelat i sex år i Vasa IFK. Hens språkliga nivå var 1 (ganska svag) för 6 år sedan. Enligt spelaren är den nuvarande nivån 3 (bra). Denna spelare (nummer 8) har skrivit att hen har lärt sig mycket fotbollsterminologi men också vardagliga ord som hen kan använda i vardagliga diskussioner. Spelaren lyfter fram att språkförståelsen är hens bästa delkompetens och därför känns den lättast. Muntliga språkkunskaper har hen lärt sig också men inte i samma omfattning som språkförståelse. Skriftliga språkkunskaper har spelaren inte lärt sig i Vasa IFK eftersom hen inte har behövt skriva någonting på svenska. Spelaren berättar att:

- (5) Kielen ymmärtämistä on ollut helpoin oppia, koska sitä joutuu kuuntelemaan joka harjoituksissa ja peleissä.

Spelarens tankar om språkförståelse passar bra ihop med det som forskare skriver om informell språkinläring. Människor lär sig genom att lyssna och använda språket under sin fritid (Abrahamsson 2009: 16). Spelaren har lärt sig först att förstå språket för att hen har hört svenska språket hela tiden under träningens gång.

Jag frågade hur spelarna upplever omgivningens roll för sin svenskinläring. Spelaren nummer 8 svarade:

- (6) Ruotsin kielen ymmärtäminen on parantunut huomattavasti ja on pystynyt myös harjoittamaan omia suullisia taitoja ruotsinkielisten pelikavereiden kanssa. Ruotsinkielisessä ympäristössä uskaltautuu paremmin puhumaan ruotsia ja pelikavereilta pystyy aina kysymään sellaisia sanoja, joita ei osaa tai ei satu muistamaan.

Spelare nummer 8 nämner att hen kan fråga alltid sina spelkamrater om hen inte minns vad något ord är. Med tanke på språkinläringen är detta viktigt.

Spelare nummer 8 berättar att hen använder svenska mycket också utanför fotbollsplanen. Omklädningsrummet och spelresor är sådana situationer där hen använder svenska med lagkompisarna. Språkanvändningen är med andra ord inte begränsad endast till träningar. Jag anser att språkanvändningen utanför fotbollsplanen stöder också språkinläringen. Speciellt samtalen i omklädningsrummet är mycket nyttiga därför att språkanvändningen är mångsidigare där än på spelplanen.

Spelare nummer 9 har spelat i tio år i Vasa IFK. Hen berättar att i laget används det mest svenska men också finska. Spelaren har skrivit att hen började i Vasa IFK redan när hen var sju år gammal. I början av fotbollskarriären kunde spelaren inte alls svenska. Under träningarna dominerade svenska språket. Endast några spelare kunde litet finska. Under de två första månaderna lärde hen sig att förstå svenska och efter det första året började hen använda svenska språket själv. Språkinläringen har varit effektiv för hen. Spelaren anser att hens språkliga nivå i början var 0 (mycket svag) men den nuvarande nivån är 4,5 eller nästan 5 (mycket stark).

Spelare nummer 9 berättar att hen lärde sig först att förstå svenska och detta var också lättast. Muntliga språkkunskaper utvecklades så småningom. Skriftliga språkkunskaper har enligt hen varit svårast att lära sig eftersom de inte behövs i träningarna. Spelaren ansåg också att grammatiken har varit svår att lära sig i samband med fotboll.

Spelare nummer 9 tyckte att den svenskspråkiga omgivningen har stött språkinläringen mycket. Enligt hen har språkanvändning med lagkompisar hjälpt också mycket språkinläringen i skolan (se exempel 7).

- (7) Jalkapallon harrastaminen ruotsinkielisessä seurassa on helpottanut kielen oppimista paljon. Treeneissä ja kavereiden kanssa puhuessa oppii helposti puhumaan ruotsia. Lisäksi peruskoulun ja lukion kielen opinnot ovat olleet todella helppoja ruotsinkielisessä seurassa harrastamisen ansiosta.

Alla informanter i kategori 3 har rekommenderat att spela fotboll i Vasa IFK för att lära sig svenska. Språkkunskaper utvecklas så småningom när man försöker lyssna och använda språket, säger en spelare (se exempel 8).

- (8) Ehdottomasti. Ruotsin oppiminen helpottuu ja koulussakin ruotsi sujuu helpommin. Ruotsin osaaminen antaa myös paremmat eväät tulevaisuutta ajatellen. Ruotsin osaaminen voi vaikuttaa esim. tulevaisuudessa työpaikan saamiseen.

Informanterna anser att språkkunskaper är mycket viktiga i framtiden och att i Vasa IFK lär man sig språket lättare samtidigt som språkkunskaperna stöder skolframgången.

4.1.4 Sammandrag av resultaten från 2017

I det här avsnittet analyserar jag hur informell språkinläring ser ut i allmänhet oberoende av tiden som spelaren spelat i Vasa IFK. Figur 9 visar informanternas språkliga nivåer i början av karriären. Jag har kombinerat svaren 0–1, dvs. mycket svag och svag.

Figur 9. Informanternas språkliga nivå i början av karriären i materialet från år 2017.

Figur 9 visar att den språkliga nivån hos informanter som deltog i materialinsamlingen år 2017 var svaga kunskaper i svenska. Sex av nio ansåg att deras språkliga nivå var 0 eller 1 på en skala av 0 – 5. Resten bedömde deras kunskaper med nivå 2, dvs. svag.

Enligt resultaten från varje kategori blev kunskaper i svenska språket högre. Alla ansåg att deras språkliga nivå på skalan 0–5 hade blivit minst ett steg högre under tiden i Vasa IFK.

Figur 10. Informanternas nuvarande språkliga nivå, 2017 materialinsamling.

Såsom figur 10 visar har informanterna bedömt deras kunskaper med orden ”bra” och ”stark” motsats i figur 9 där informanter bedömde kunskaper med orden ”mycket svag” och ”svag”. Resultaten visar att informell språkinlärning givit positiva resultat. De finskspråkiga spelare som börjat spela i Vasa IFK har lärt sig svenska, dvs. sannolikheten är stor att språkinlärning sker i ett svenskspråkigt fotbollslag. Enligt Abrahamsson (2009: 15–16) blir språkinlärningen effektivt när den inlärd utsätter sig kontinuerligt för målspråket.

Enligt figur 9 och figur 10 lärde sig informanter svenska språket informellt. Karjalainen (2011) fick motsvarande resultat när hen undersökte hur naturlig kommunikation stöder inlärning av det andraspråket i Tandem. Vidare har den aktiva vistelsen i svenskspråkig omgivning utvecklat informanternas upplevelser av deras språkkunskaper. Detta resultat stöder Malténs (2002) tankar om informell språkinlärning. Maltén har konstaterat att språkmiljön påverkar mycket inlärningen, dvs. en person som hör andra språket omkring sig lär sig språket mer effektivt än en som inte gör det. Interaktion med målspråkstalare påverkar hur mycket mer effektivt en person lär sig språket. (Maltén 2002: 101–102)

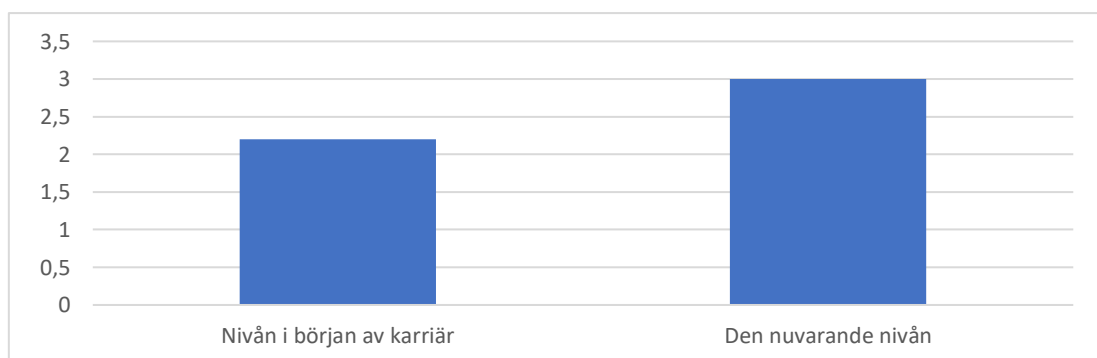
4.2 Resultaten i materialet från 2019

I den andra materialinsamlingen fanns det 13 informanter från Vasa IFK och från WFA (se avsnitten 2.3 och 2.4). Liksom i undersökningen år 2017 frågade jag om informanternas språkliga nivå i svenska språket i början av deras karriär i laget och deras nuvarande nivå.

Jag valde att behandla informanterna i tre kategorier enligt deras tid i en svenskspråkig fotbollsförening, men dessutom har jag observerat hur resultaten ser ut för hela gruppen. Kategoriseringen har gjorts lite på ett annat sätt än då jag analyserade materialet från år 2017 materialet.

4.2.1 Spelare som har spelat 1–2 år i Vasa IFK eller WFA

Kategori 1 består av fyra spelare som har spelat i 1–2 år i ett svenskspråkigt fotbollslag. Figur 11 baserar sig på medeltal på samma sätt som figurerna i avsnitt 4.1. Informanterna bedömde att deras språkliga nivå i början var i medeltal närmare svag än stark. Den språkliga nivån i början av karriären i ett svenskspråkigt fotbollslag var 2,2 och den nuvarande språkliga nivån är 3,0 enligt informanternas svar (se figur 11).

Figur 11. Spelarnas (kategori 1) språkkunskapers i medeltal.

I kategori 1 finns ett systematiskt mönster mellan fyra informanter. Spelarna nummer 10, 11, 12 och 14 bedömde att deras språkkunskaper hade blivit ett steg högre under 1 – 2 år i ett svenskspråkigt fotbollslag. Spelaren nummer 13 ansåg att på skalan 1 – 5 hade hen fortfarande den samma språkliga nivån, dvs. 3. Det var intressant att informant nummer 13 ändå ansåg att hen hade lärt sig enstaka svenska ord under fotbollsträningarna.

Spelare nummer 10 var den enda personen i denna kategori som bedömde hens språkliga nivå med 1 på skalan 1–5, dvs. mycket svaga kunskaper i svenska språket i början av karriären i ett svenskspråkigt fotbollslag. Den nuvarande språkliga nivån bedöms vara på nivå 2, dvs. svag.

Spelare nummer 11 ansåg att hens språkliga nivå var redan i början på en god nivå, dvs. 3 på skalan 1–5. Nuvarande nivå efter 1 – 2 år i en svenskspråkig lag var 4, dvs. ganska starka kunskaper i det svenska språket.

Spelare nummer 12 och 14 hade båda bedömt deras språkliga nivå i början av karriären med tal 2, dvs. svag och nuvarande nivå med tal 3, dvs. bra. Spelaren nummer 13 var undantaget. Hen ansåg att hens språkliga nivå i början av karriär var 3, dvs. bra och nuvarande nivå också var 3. Intressant var det att spelaren ändå svarade på fråga 7 att hen har lärt sig lite svenska med hjälp av en svenskspråkig miljö. Dessutom har samma spelare skrivit så här till frågan 9 (se bilaga 2):

- (9) Kehuessani joukkuekavereita ja kentällä pelitilanteissa esim. varoittamalla, jos vastustaja tulee selkään.

Enligt informanterna i kategori 1 hade 4 av 5 informanter höjt deras språkliga nivå ett steg under 1 – 2 år i ett svenskspråkigt lag. Alla informanter ansåg att den svenskspråkiga miljön har underlättat deras inlärn timer av svenska. 4 av 5 informanter ansåg att de hade lärt sig både att förstå svenska och att använda det. En av informanter ansåg att hen hade lärt sig endast att förstå svenska genom att spela fotboll i ett svenskspråkigt lag. Alla fem informanter lyfter fram att språkförståelsen är den lättaste delkompetensen att lära sig informellt.

Informanter hade enhälligt samma åsikt att de skulle rekommendera att börja en svenskspråkig hobby för att samtidigt lära sig svenska. Se motiveringar i exempel 10.

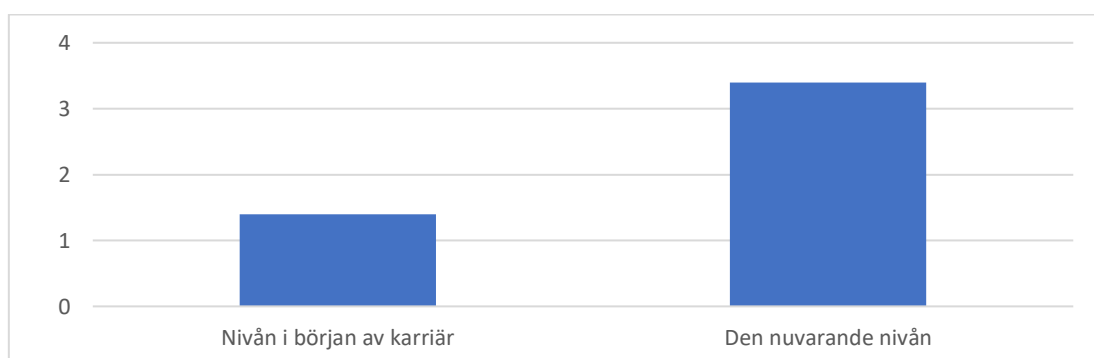
- (10) Kyllä suosittelen, koska ruotsin kieltä tarvitsee Vaasassa.

Suosittelen. Oppii kieltä huomaamalla.

No kyllä voisin suositella, koska se opettaa ja samalla saa tehdä asioita mitä tykkää tehdä.

4.2.2 Spelare som har spelat 3–4 år i Vasa IFK eller WFA

I kategori 2 finns det spelare som har spelat i 3 – 4 år i ett svenskspråkigt lag. Medeltalet av språkkunskaperna på skalan 1 – 5 i början av karriär i ett svenskspråkigt lag var 1,4, dvs. alla angav att kunskaperna inom det svenska språket var antingen 1 mycket svaga eller 2 svaga. Nuvarande nivåernas medeltal för dessa fem spelare var 3,4, dvs. något över 3 (bra). Det här resultatet visar att språkliga kunskaper utvecklas så småningom med tiden. När man jämför kategorin 1 (se figur 11) och kategorin 2 kan det noteras att utvecklingen är större i kategori 2 än i kategori 1 där det fanns spelare som har spelat endast 1 – 2 år i ett svenskspråkigt lag.

Figur 12. Spelarnas (kategori 2) språkkunskapers i medeltal.

Figur 12 består av fem spelare som har spelat 3 – 4 år i ett svenskspråkigt lag. Alla informanter ansåg att deras kunskaper i svenska har blivit minst ett steg bättre under de 3 – 4 år i laget. Två av fem informanter ansåg att språkliga nivån blev till och med tre steg högre, en informant ansåg att nivån höjdes med två steg och två informanterna ansåg att nivån blev ett steg högre på skalan 1 - 5.

Spelaren nummer 15 ansåg att hens språkliga kunskaper i svenska språket var 1, dvs. mycket svaga, då hen började spela fotboll i ett svenskspråkigt lag. Nuvarande nivå är till och med 4, dvs. starka kunskaper.

Spelaren nummer 16 värderade att i början av karriär var språkliga kunskaper i svenska språk svaga, dvs. nivå 2. Hen konstaterade dock att en svenskspråkig miljö hade hjälpt hen lite att lära sig svenska och att nuvarande nivå uppskattade hen till nivå 4, dvs. starka kunskaper i svenska.

Spelarna nummer 17 och 19 hade båda värderat deras språkliga kunskaper på nivå 1 (mycket svaga). Båda ansåg att deras nuvarande kunskaper i svenska språket motsvarar nivån 2, dvs. svaga kunskaper. Informanter 17 och 19 hade dock lärt sig lite svenska under 3 – 4 år och båda ansåg att svenskspråkig miljö hade hjälpt dem att lära sig svenska. Språkanvändning för dessa två spelare handlar mest om kommunikation under spelet.

Spelaren nummer 18 ansåg att hen hade svaga kunskaper på nivå 2 inom det svenska språket, då hen började spela i ett svenskspråkigt lag. Nuvarande nivån är på en skala från 1 till 5 på den högsta möjliga, dvs. nivå 5. Spelaren skrev att hen använder svenska språket kontinuerligt. Hen beskriver att den svenskspråkiga miljön har hjälpt mycket i inläringen av svenska som ett andraspråk.

Såsom informanterna i kategori 1 berättade, håller också informanter i kategori 2 med om att det lättaste har varit att lära sig att förstå svenska. Förutom att informanter i kategori 2 har lärt sig att förstå svenska har fyra av de fem informanterna lyft fram att de har lärt sig muntliga kunskaper samtidigt som de har spelat fotboll. Informanter nummer 15 och 18 har båda nämnt att de har lärt sig också skriftliga kunskaper vilket är intressant. I kategori 2 fanns det inga informanter som nämnt skriftliga kunskaper.

En av de fem spelare som hör till denna kategori rekommenderade inte direkt att börja spela fotboll i svenskspråkig lag för att lära sig svenska samtidigt. Hen har motiverat orsaken så här:

- (11) En suosittelen, koska pitää tykätä itse jalkapallostakin.

Informanten ansåg att intresse mot fotboll är också en viktig del. De fyra andra informanterna har dock rekommenderat det och två av dem hade tydligt motiverat orsaken. (se exempel 12).

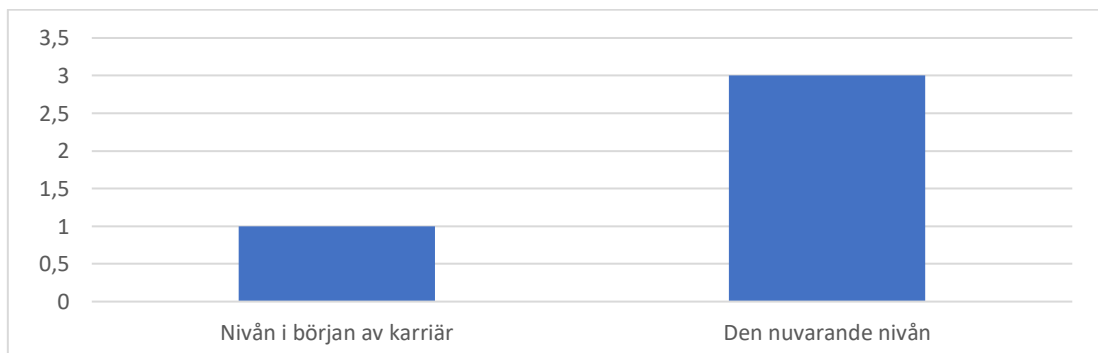
(12) Kyllä, ruotsi koulussa helpottuu huomattavasti.

Kyllä, koska helpottaa todella paljon normaalia elämää muutenkin, koska meillä on kaksikielinen maa. Ja jos haluaa jatkaa jalkapallouraa niin ruotsiin on helppo lähteä ainakin kielen puolesta.

Enligt exempel 12 ansåg informanterna att fotboll i ett svenskspråkigt lag stöder språkinläringen av svenska. Dessutom ses språkkunskaper som en möjlighet i framtid.

4.2.3 Spelare som har spelat 5–6 år i Vasa IFK eller WFA

Kategorin 3 består av spelare som har spelat i 5 – 6 år i ett svenskspråkigt lag. I kategorin finns det sammanlagt tre informanter. Figur 13 visar hur de språkliga kunskaperna inom svenska språket har förbättrats under informanternas tid i ett svenskspråkigt lag. Figur 13 visar medeltalet av informanternas språkliga nivåer i svenska språket. Nivån hade ökat från svag till god.

Figur 13. Spelarnas (kategori 3) språkkunskapers i medeltal.

Spelare nummer 20 bedömde att hens språkliga nivå hade höjt från nivå 1, dvs. mycket svag till nivå 3, dvs. god. Spelaren uppskattade att den svenskspråkiga miljön hade påverkat mycket positivt på inläringen av svenska. Spelaren har skrivit att hen använder svenska när hen kommunicerar med lagkompisar.

Spelaren nummer 21 uppskattade högt hur den svenskspråkiga miljön inverkan på hens språkinläring. Spelare ansåg att i början av karriär i svenskspråkig lag var hen mycket svag på svenska, dvs. nivån var 1. Efter 5 – 6 år i ett lag hade hen lärt sig mycket svenska och bedömde hens nuvarande nivå högt, till nivån 4, dvs. starka kunskaper i svenska. Spelaren nämnde att hen använder svenska med vänner.

Spelaren nummer 22 värderade att hens språkliga nivå var 1, dvs. mycket svag såsom spelarna nummer 20 och 21. Spelaren nummer 22 ansåg att hens språkliga nivå hade blivit endast ett steg högre, dvs. från nivå 1 till nivå 2. Det betyder att spelaren känner sig fortfarande svag på det svenska språket. Ändå tycker spelaren att hen har lärt sig det svenska språket informellt och att svenskspråkiga miljön har hjälpt i inläring av svenskan. Spelaren berättar att hen har lärt sig endast att förstå svenska språket medan spelaren nummer 20 och 21 berättade att dem har lärt sig också muntliga kunskaper. Spelaren nummer 21 lyfter fram att hen har lärt sig också skriftliga kunskaper på svenska genom att spela fotboll i ett svenskspråkigt lag.

Alla informanter som hör till kategori 3 rekommenderade att börja på en svenskspråkig hobby för att lära sig samtidigt svenska. Spelaren nummer 22 har motiverat rekommendation såhär:

(13) Ehkä, on ollut tuttuja sanoja ruotsin tunnilla koulussa.

I exempel 13 berättar en av informanter att hen har kunnat använda informellt lärda ordförrådet i skolan.

4.2.4 Sammandrag av resultaten från 2019

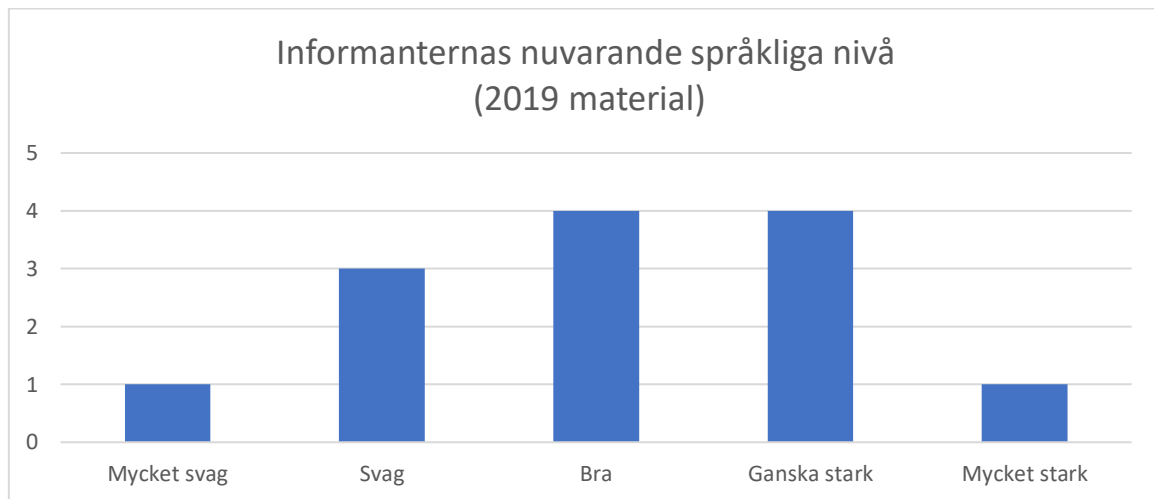
I detta avsnitt presenterar jag de sammanlagda resultaten från materialinsamlingen år 2019 för att illustrera hur informell språkinläringen ser ut oberoende av spelarnas tid i det svenskspråkiga fotbollslaget. Första figuren (figur 14.) visar spelarnas språkliga nivåer i början av karriären i ett svenskspråkigt lag.

Figur 14. Informanternas språkliga nivå i början av karriären, 2019 materialinsamling.

Figuren 14 visar att informanter som deltog i undersökningen år 2019 var svaga på svenska språket när de började spela i en svenskspråkig fotbollsförening. Största del av informanterna ansåg att deras språkliga nivå var mycket svag eller svag. Endast två av tretton informanter bedömde att de hade redan en god nivå i svenska språket.

Figur 15 nedan visar spelarnas nuvarande språkliga nivåer. Fördelningen har tydligt förändrats, det vill säga att i figur 15 finns det flera informanter på nivåerna bra, ganska stark och mycket stark.

Figur 15. Informanternas nuvarande språkliga nivå, 2019 materialinsamling.

När man jämför figurerna 14 och 15 med varandra kan det noteras att informanterna hade lärt sig betydligt svenska under sina karriärer i deras svenskspråkiga fotbollslag. Informanter hade svarat att nuvarande språkliga nivån inom svenska språket var närmare strak än svag. Endast en av de 13 informant ansåg att hens nuvarande språkliga nivå var samma som den var i början av karriär. Alla andra ansåg att nuvarande nivån var åtminstone ett steg högre än det var tidigare (se figur 15). Figurerna 14 och 15 visar tydligt att informell språkinläring har skett hos de allra flesta informanterna.

Informell andraspråksinläring sker utan planering dvs. det är ostrukturerad. Språkinläring utanför skolan blir möjligt genom socialt umgänge. Användning av andraspråket i sociala sammanhang förbättrar språkinläringen. (Jensen 2016: 61)

Den svenskspråkiga fotbollslagen har gett möjlighet att tillägna sig andraspråket hos de finskspråkiga fotbollsspelarna i min undersökning. Såsom Piippo (2016: 204–205) har beskrivit kan andraspråket läras genom språktilläggande i en naturligspråkmiljö där språkinläraren hör andraspråket.

Undersökning från 2017 visar tydligt att svenska som andraspråket kan läras informellt. Varje informant ansåg att de har lärt sig svenska informellt under fotbollsföreningens verksamhet. Mina resultat visar vidare att desto längre tid en spelare har spelat i en

svenskspråkig idrottsförening, desto mera har hen lärt sig svenska språket. Detta kommer fram i resultatet. (Se avsnitt 4.1)

4.3 Likheter och skillnader mellan resultaten från 2017 och 2019

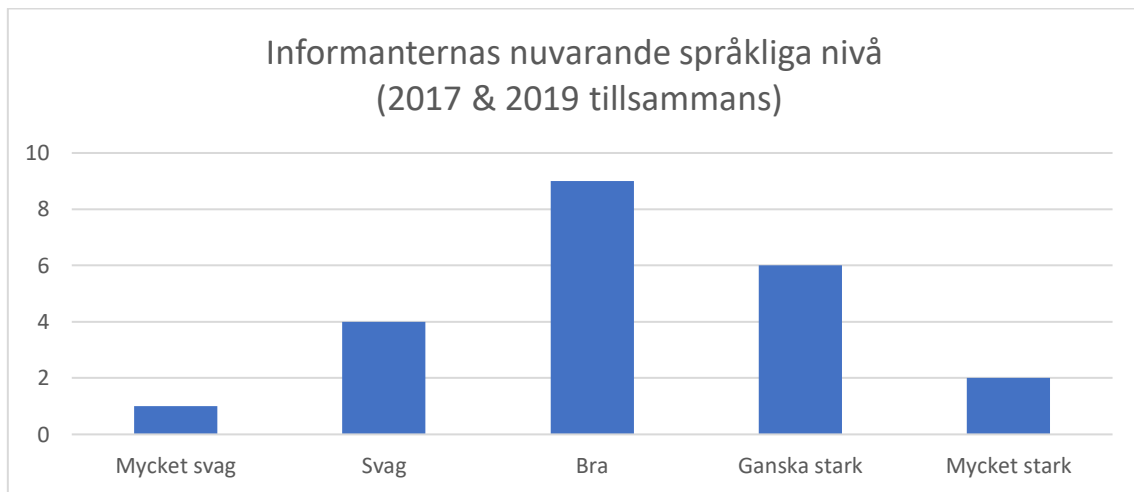
I figur 16 nedan finns en sammanställning av resultaten från åren 2017 och 2019. I figuren nedan har jag räknat informanternas språkliga nivåer i början av karriären i den svenskspråkiga fotbollsföreningen. Största del av informanter i båda grupper har svarat att deras språkliga nivåer inom det svenska språket i början av karriären var mycket svag eller svag.

Figur 16. Informanternas språkliga nivå i början av karriär, 2017 & 2019 undersökning tillsammans.

Jag gjorde också en sammanställning av den nuvarande språkliga nivån i det svenska språket hos alla informanter från åren 2017 och 2019. Enligt figur 17 ansåg hela 21 av totalt 22 informanter att deras språkliga nivå blivit bättre under deras tid i ett svenskspråkigt lag. Därför kan jag konstatera att enligt min undersökning har den tid som spelaren varit i det svenskspråkiga laget inte påverkat deras informella andraspråksinlärning.

Figur 17. Informanternas nuvarande språkliga nivå, 2017 & 2019 undersökningar tillsammans.

Jag noterade vidare att ju äldre informanten var desto mångsidigare kunde hen reflektera över de egna kunskaperna inom svenska språket. Min undersökning visar att i de svenskspråkiga fotbollsföreningarna är ett givande sätt att lära sig svenska informellt. Den språkliga nivån har blivit bättre hos alla informanter oberoende hur länge informanten har spelat i laget. Det att alla informanter har lärt sig andraspråket under deras fotbollshobby oberoende informanternas ålder stöder Sajavaaras & Piirainen-Marsh (1999: 89–90) tankar dvs. andraspråksinlärning är möjligt för alla inlärare. Strategierna för andraspråksinlärning kan vara annorlunda mellan barn och vuxna men inlärning av andraspråket kommer att vara lika svårt eller lätt.

Trots att kategoriseringen är lite annorlunda med årens 2017 och 2019 undersökningar finns det samma mönster gällande informanternas svenska inlärning. Resultaten från år 2017 visar att alla informanter som spelat minst ett år i ett svenskspråkigt fotbollslag har lärt sig att förstå det svenska språket. Dessutom har informanter ökat sitt ordförråd och använda åtminstone några ord eller enkla meningar på svenska (se kapitel 4.1). Resultat från år 2019 är mycket liknande. Informanterna ansåg att de har lärt sig först att förstå svenska. Därför är gemensamma drag att språkförståelsen är den första kunskapen gällande informell andraspråksinlärning. Resultat stöder Vibergs (1992: 47) synpunkten

att informell inlärning alltid börjar från språkförståelsen. När inläraren känner att hen kan tillräcklig många ord börjar hen förstå hela meningar i en vanlig diskussion.

Andra steget är att börja själv använda svenska språket. Varje informant nämnde att de använder svenska språket på något sätt i laget med andra spelare eller tränare. Det var överraskande att informanter som har varit med kortare tid använde endast några ord på svenska till exempel enstaka ord eller råd under träningar, språkanvändning har börjat redan i ett tidigt skede. Kristiansen (2001: 47–48) har beskrivit nivåer för muntliga språkkunskaper (se kapitel 3.3). Första nivå kräver att person klarar sig vardagliga situationer på andraspråket. I min undersökning använder informanterna andraspråket mest under fotbollsträningar med lagkompisar. Mina resultat visar att informanter har lärt sig att klara sig i sådana vardagliga situationer på svenska som gäller fotbollsträningar, dvs. muntliga nivån inom svenska språket är minst i första kategorin enligt Kristiansen (2001) beskrivning.

Enligt undersökningen år 2017 har informanter som spelat över 2 år har börjat använda det svenska språket även själva. Språkanvändningen blir mer omfattande med åren såsom avsnitt 4.1.3 visar. Språkanvändningen efter flera år i laget är mer avancerad och innehåller också vardagliga diskussioner, dvs. utgörs inte endast av fotbollsordförråd. Resultatet från år 2019 stöder på det sättet resultatet från år 2017 att informanter bedömde högt deras språkkunskaper i svenska språket. Två av tre informanter uppfattade att de hade lärt sig mycket svenska och att orsaken till det är svenskspråkiga fotbollshobbyn. En informant från undersökning år 2019 ansåg att hens språkliga nivå ändå var svag fast hen hade spelat över fem år i laget. Orsak till det kan förklaras hänvisning till Lindberg (1996) som påpekar att språkinlärning är en process som kräver olika aktiviteter, till exempel språkanvändning med målspråkanvändaren. Individuella skillnader påverkar det hur man lär sig andraspråket. Språkanvändning kan hjälpa inlärare att lära sig språket och därför det hur mycket inläraren använder målspråket påverkar inläringen. (Lindberg 1996: 40–41)

Ett nytt ordförråd utvecklas så småningom och det leder till det andra steget i Kristiansens nivåbeskrivning vilket i min studie verkar börja senast efter två år i ett svenskspråkigt fotbollslag. Det andra steget kräver att spelaren börjar använda det svenska språket. Det är inte viktigt i vilket sammanhang det händer, utan att spelare vågar börja använda språket. Språkanvändning främjar självförtroende hos individen och leder till en mer omfattande språkinläring. Informanter som har spelat cirka 4–5 år i ett svenskspråkigt lag uppfattar att de är på en god språklig nivå. Jag har inte testat informanternas språkkunskaper utan att informanter har själv bedömt sina kunskaper. Det är karriärens längd som påverkar mycket uppfattningen om språkkunskaperna.

Det finns ett mönster gällande informell språkinläring i en svenskspråkig idrottsförening enligt min undersökning. Språkförståelsen förbättras systematiskt och tiden påverkar betydligt det hur mycket man lär sig. Språkanvändning med andra människor är en viktig del av informell språkinläring enligt min undersökning. Informanter som nämnt att de använde svenska språket har också bedömt att deras språkliga nivå är högre än informanternas som använde det svenska språket endast i liten utsträckning.

4.4 Ålderns inverkan på inläring av svenska

I det föregående avsnittet (4.3) konstaterade jag att informanterna i min undersökning ansåg att de hade lärt sig svenska språket informellt i de svenskspråkiga fotbollsföreningarna. I detta avsnitt analyserar jag hur informanternas ålder har eventuellt påverkat resultaten.

I det första materialet från år 2017 var alla informanter minst 15 år gamla. Största delen av informanter var vuxna (över 18 år) i motsats till materialet som samlades in 2019 då största delen av informanter var under 18 år. Informanterna från båda materialinsamlingar ansåg att de hade lärt sig svenska språket informellt. Dock noterade jag i resultatet vad jag fick från materialinsamlingen år 2017 var mer tydlig, dvs. informanterna hade motiverat mer omfattande deras antagande gällande deras språkliga kunskaper i svenska

än vad informanter år 2019 hade gjort. Enligt Elmeroth (2017: 26) känner barn sig bra lättare än vuxna. Orsaken är att barnens förmåga att uppfatta egna kunskaper har inte utvecklats. Dessutom är feedback mera uppmuntrande än vad vuxna språkinlärare oftast får. Barn lär sig på ett annat sätt än vuxna, till exempel genom lek. Därför har jag tagit reda på hur informanternas ålder har påverkat undersökningens resultat.

Jag har valt tre informanter för närmare granskning. En av dem är 10 år, en är 14 år och en 18 år. Alla informanter har likadan språklig bakgrund dvs. finska som modersmål och alla har spelat 3–4 år i en svenskspråkig fotbollsförening. Jag valde analysera de här tre informanter för att alla har spelat lika lång tid i ett svenskspråkigt lag.

Den tio år gammal informanten har börjat spela i laget som 7-åring. Hen angav att hen har lärt sig förstå några meningar på svenska under 3–4 år i laget. Dessutom nämnde informanten att hen använder svenska språket med lagkompisar, dock bara i form av enkla ord. Informant ansåg att hens språkliga kunskaper i början av karriären var ganska svaga (2) och nuvarande nivån är två steg högre dvs. ganska stark (4). Tio år gamla informanten ansåg att språkförståelsen har varit lättast att lära sig.

Den 14 år gamla informanten har börjat spela i det svenskspråkiga laget som 10-åring. Hen ansåg att hen har lärt sig förstå svenska språket mycket bra under 3–4 år i laget. Informanten beskriver tydligt att hen använder svenska språket hela tiden under träningarna. I början av karriären var hens språkliga nivå 2, dvs. svag. Den nuvarande språkliga nivån har hen bedömt till 5, dvs. mycket stark. Dessutom informant har skrivit att svenskspråkig fotbollshobbyn har stött mycket språkinläring i skolan.

Den tredje informanten är 18 år och hen har börjat spela i det svenskspråkiga laget som 15-åring. Informanten angav att hen har lärt sig förstå svenska språket mycket bra under sina 3–4 år i laget. Hen är medveten att svenskspråkig omgivning har underlättat inläring av svenska språket. Informant har beskrivit att hen inte talar mycket men under träningar använder hen endast svenska språket. I början av karriären språkliga nivån 1, dvs. mycket svag. Nuvarande nivå är ganska stark (4) enligt informantens uppfattning. De två äldre

informanterna ansåg att de kan förstå svenska språket mycket bra. Båda hade kryssat i alternativ vilket beskrev den högsta nivå av språkförståelsen. 14 och 18 åringarna ansåg att de är bättre än bra på svenska språket dvs. språkkunskaper inom svenska språket var stark eller ganska stark. 10 år gamla informanten uppfattade att hens språkliga nivå är 4 dvs. ganska stark, så som de två äldre informanter ansåg, men den 10 år gammal nämnd att hen har lär sig förstå endast några meningar på svenska.

När jag jämförde de tre informanterna med varandra noterade jag att informanternas ålder möjligtvis har påverkat resultat. Det går dock inte att dra långtgående slutsatser av detta resultat på grund av att äldre informanter möjligtvis har läst svenska språket i skolan och detta kan påverka resultaten. Informanter hade börjat spela i laget som 7-åring, 10-åring och 15-åring. Två yngre spelarna ansåg att deras nivå var i början 2, dvs. svag. Den 15 år gamla informanten ansåg att nivån var endast 1, dvs. mycket svag. Alla de tre informanterna bedömde att den nuvarande språkliga nivån är åtminstone 4, dvs. ganska stark. Den 15-åringa informanten har redan läst svenska språket i skolan och det kan ha påverkat hens uppfattning om egna kunskaper.

Elmeroth (2017: 22) har beskrivit att yngre barn lär sig andraspråket snabbare och lättare än vuxna eller personer som har haft pubertet redan. Antagande stämmer inte överens med resultaten i min undersökning. Det är dock viktigt att påpeka att jag har endast jämfört tre individer och det kan ha påverkat resultaten. Barn lär sig eventuellt mer omedvetet men undersökningen visar tydligt att den informell andraspråksinlärnigen inte är lättare för yngre individer såsom Piirainen & Sajavaara-Marsh (1999) har beskrivit.

Elmeroths (2017) beskrivning stöder undersökningens resultat. Barn kan lättare känna sig bra på andraspråket än en vuxen. Orsak till det är uppfattning om de egna kunskaperna inom andraspråket. Barn som kan använda enstaka ord på svenska och känna att hen är bra på andraspråket och diskutera med det språket. Vuxna kräver mycket av sig själva och därför kan språkanvändning av andraspråket minska. Barn som använder ett andraspråk får oftare respons av infödda talare och det är uppmuntrande. (Elmeroth 2017: 26) Jag anser att Elmeroths antagande stöder min undersökning tydligt. Individen som

har börjat läsa svenska språket i skolan ställer ribban högre gällande språkinlärning och därför kräver hen mera av sig själv och uppfattning om egna språkkunskaper blir lättare underskattat än överskattat.

Undersökningen visar att var och en av informanterna har lärt sig svenska språket enligt deras egen uppskattning. Resultat stöder Ellis (2015) beskrivning om det hur inlärares ålder eventuellt inte påverkar andraspråksinläringen. Ju yngre inlärare är desto lättare är det att tillägna andra språket svenska. Inläring kan kännas svårare när inlärare är äldre på grund av lexikal inläring blir sämre och inläring kräver mera aktiviteter och konkret undervisning. Inlärares ålder inverkar på det hur inlärare lär sig dvs. vilken inlärnings strategi fungerar bäst. (Ellis 2015: 59).

Slutsatsen med mina resultat är att ju yngre andraspråksinläraren är desto lättare känner hen sig vara bra på språket. Enligt mitt resultat påverkar ålder inlärares språkinläringen på det sättet att yngre spelare kände sig lättare bättre på svenska språket än de äldre spelare.

4.5 Motivationen till att lära sig svenska

Ett gemensamt drag för alla informanter var hög motivation till andraspråksinläring. Alla informanter värderade kunskaperna i det svenska språkets högt. Informanterna var medvetna om det hur viktig är det att kunna svenska speciellt i Vasaregionen. Ju viktigare människan upplever svenska språket desto högre är motivationen att lära sig det och det främjar språkinläringen så som Svensson (2009: 197) har skrivit (se kapitel 3.2).

Informanterna ansåg också att den svenskspråkiga hobbyn har hjälpt dem att lära sig det svenska språket i skolan. En informant svarade att språkinläring i skolan har blivit mer intressant och lättare för att hen har hört mycket svenska i sin hobby och därför är ordförråd oftast bekant även i svenskan i skolan.

Största delen av informanterna rekommenderade att börja spela fotboll i ett svenskspråkigt lag för att samtidigt lära sig svenska. En av informant beskriver hur viktig svenska är och varför hen är motiverad att lära sig språket informellt (se exempel 14).

- (14) Frågan: Skulle du rekommendera att börja spela fotboll i svenskspråkig idrottsföreningen för att lära sig svenska språket samtidigt?

Svar: Kyllä, koska helpottaa todella paljon normaalia elämää muutenkin, koska meillä on kaksikielinen maa. Ja jos haluaa jatkaa jalkapallouraa, niin ruotsiin on helpompi lähteä ainakin kielen puolesta.

Informantens svar i exempel 13 visar att hen rekommenderar att börja med en svenskspråkig hobby för att lära sig svenska språket. Hen motivera sitt svar med att det är lättare att flytta till Sverige och fortsätta fotbollskarriär där, dvs. flera alternativ i framtiden. En annan informant rekommenderar också en svenskspråkig hobby för att man lär sig svenska språket omedvetet, dvs. informell språkinläring påminner mer om språktillägnande än språkinläring såsom Veivo, Järvinen, Sundman, Niitemaa & Pyykkö (2014: 12–13) menar, dvs. att språket kan tillägnas genom kontakt som sker ofta i kommunikationssituationer med målspråkgrupp.

Varje informant är medveten om det hur viktig är det att kunna svenska språket i Vasa. Detta kommer fram i avsnitt 4, speciellt i exempel 10 och 12. Det är en av de viktigaste aspekter gällande informell språkinläring enligt Svensson (2009: 107). 23 % av vasaborna är svenskspråkiga och svenska språkets behov är konkretiserat tydligt också i hela Österbotten (Se kapitel 2.1, 2.2, 2.3).

Jag anser att informanternas motivation till inläring av svenska är mest yttre motivation men eventuellt också inre motivation att lära sig svenska (se kapitel 4.2). Enligt (Lonka 2014: 168) betyder yttre motivation att människan behöver lockas med hjälp av belöningar till att göra någonting. I min undersökning var yttre motivation också för en av mina informanter framtidens arbetsplats i Sverige så som en informant svarade.

Människan som har inre motivation till någon verksamhet lär sig också andra saker som biprodukt (Skaalvik & Skaalvik 2016: 57). I min undersökning kommer detta fram genom att varje informanter är mycket motiverade att spela fotboll och de använder flera timmar per veckan till det, för att bli en bra spelare. Fotboll kräver en bra kommunikation mellan spelarna om man vill klara sig bra. Därför kan motivation till fotboll kan vara nyttigt för språkinläring i ett svenskspråkigt lag.

4.6 Personlighetens inverkan på informell inläring av svenska

Enkäten från år 2019 var mer omfattande än den från år 2017 och innehöll även frågor om informanternas personlighet. Frågor jag ställde till informanterna är inte mycket omfattande men de ger grund för personlighetanalys. Informanterna fick välja från färdiga alternativ vilket av dem som bäst beskrev dem själva. Aspekter de skulle ta ställning till om de är blyga eller livliga personligheter, om de trivs ensamma eller i stora eller små grupper, vad de helst gör efter skolan och hur de beter sig i grupper.

Kuvaile itseäsi

Valitse vaihtoehto, joka kuvastaa sinua eniten!

17. 13. Viihdytkö enemmän:

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Pienessä porukassa
☐ Isossa porukassa

18. 14. Mitä teet koulun jälkeen mieluiten:

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Olen kavereideni kanssa
☐ Pelaan kotona yksin
☐ Pelaan "onlinessā"
☐ Luen tai kuuntelen musiikkia

19. 15. Valitse se vaihtoehto, joka kuvastaa sinua eniten!

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Olen hiljainen ja viihdyn yksin
☐ Olen hieman ujo ja keskustelu muiden kanssa on joskus vaikeaa
☐ Olen melko avoin ja tykkään keskustella kaveriporukassa aktiivisesti
☐ Olen erittäin vilkas ja nautin keskusteluista myös tuntemattomien kanssa

20. 16. Kuinka toimit ryhmässä:

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Seuraan etäältä ja vastaan mikäli minulta kysytään jotain
☐ Kuuntelen ensin muita, jonka jälkeen esitän mielipiteeni
☐ Olen paljon äänessä mutta pyrin kuuntelemaan muidenkin mielipiteitä
☐ Olen ryhmän johtaja, muut kuuntelevat enimmäkseen minua

För de tre första frågorna gav jag olika antal poäng antingen mot introvert eller extrovert. I den första frågan (fråga 17) gav jag 1 poäng ifall informant svarade att hen trivs bättre i mindre grupper och 2 poäng om informant trivs i större grupper. I den andra frågan (fråga 18) gav jag 4 poäng för det första alternativet. Om informanten svarade att hen spelar "online" gav jag 3 poäng. I fall svaret var "jag läser eller lyssnar på musik" gav jag 2 poäng och 1 poäng om svaret var "jag spelar ensam hemma". I den tredje frågan (fråga 19) ombads informanterna att välja vilket svarsalternativ som beskriver dem bäst. Det första alternativet "jag är tyst och trivs bra ensam" gav 1 poäng och det andra alternativet "Jag är lite blyg och känner att det är svårt att kommunicera med andra människor är ibland svårt" gav 2 poäng. Två sista alternativen gav 3 och 4 poäng. I frågan 20 ville jag kartlägga hur informanter agerar i gruppen. Frågan poängsattes på samma sätt som frågan 19, dvs. det första alternativet gav 1 poäng, det andra 2 poäng, det tredje 3 poäng och det fjärde 4 poäng. Det maximala poängtalet i personlighetsfrågor var 14, dvs. ju högre poängsumma en informant fick desto mer extrovert personlighet informant har.

Resultaten visar att alla de 13 informanterna som svarade på frågorna som beskriver personlighet fick minst 8 poäng, dvs. minst hälften av poängen. 10 av de 13 fick minst 10 poäng. Två fick 8 poäng och en informant fick 9 poäng. Detta resultat visar att alla informanterna har mer extroverta egenskaper än introverta. Marginalerna är små och antalet av frågor är inte många. Ändå kan informanternas svar kopplas med introverta och extroverta personligheter.

Det som var intressant var att alla informanter fick åtminstone 8 poäng vilket betyder att deras personlighet innehåller extroverta beteendemönster. Det visar att alla informanter kan jobba lätt i gruppen såsom lagsport kräver. De tre som fick under 10 poäng svarade att de är lite blyga och därför kan det vara svårt ibland att tala med andra människor. Informell språkinläring kräver interaktion med andraspråket (svenska) har Naucélér (2001) sagt (se kapitel 3.1).

Intressant gemensamt drag med två av informanterna som var mer introverta enligt poängsystem var att de ansåg att den svenskspråkiga omgivningen hade underlättat

språkinläring endast lite. När man jämför denna aspekt med de sex informanter som fick minst 11 poäng visar resultatet att fem av sex ansåg att den svenskspråkiga omgivningen hade underlättat språkinläring mycket eller ganska mycket. Resultatet visar att de informanter som fick minst 11 poäng i personlighetsfrågorna lärde sig möjligtvis svenska lättare informellt än de två informanter som fick endast 8 poäng. Trots allt har varje informant har nämnt att de har lärt sig svenska informellt genom att spela fotboll i en svenskspråkig idrottsföreningen oberoende hurdan personlighet man har. Resultatet visar ändå att extroverta människor ser mer tydligt hur nyttig den svenskspråkiga omgivningen egentligen är. En extrovert individ kan möjligtvis dra nytta av informell språkinläring mer än en introvert individ.

Undersökningen baserar sig på informanternas upplevelser om deras språkkunskaper. Det betyder att jag inte har testat hur bra informanterna har lärt sig det svenska språket. All information kommer från informanternas upplevelser och tankar. Därför kan jag inte påstå att extroverta människor verkligen lär sig språket bättre informellt än introverta. Men enligt Kristiansen (2001) för att vara på hög nivå med muntliga kunskaper behöver människan kunna använda språket i olika sammanhang. Extroverta människor kan beskrivas med adjektiven pratsam, aktiv och självsäker enligt MacDonald (2009) (se avsnitt 3.6). Båda antaganden stöder varandra och att språkanvändning är lättare för extrovert individ än för introvert individ.

Keltikangas-Järvinen (2019: 237) har också beskrivit att de extroverta inlärarna inte klarar sig lika bra i skolan som introverta. Det gäller formell språkinläring men inte informell språkinläring. Extroverta personer kan dock kompensera inläringen genom att använda sociala kunskaper, dvs. lära sig genom att använda språk. Extroversion möjliggör språkanvändning och kommunikation med andraspråket stöder språkinläringen såsom Karjalainens (2011) avhandlingen visar. Därför anser jag att undersökningens resultat är pålitlig och minst vägledande.

Språkinläring är alltid en individuell process. Informell språkinläring kräver interaktion vilket hör ihop med kognitiva inlärningsmetoden. Därför kan sociala kunskaper påverka eller åtminstone stödja informell språkinläring. (Lindberg 1996: 40–41)

5 SLUTDISKUSSION

I denna avhandling har jag forskat i hur finskspråkiga fotbollsspelare lär sig svenska informellt i svenskspråkiga lag. Dessutom svarar avhandlingen till frågor hur informanternas ålder och tiden i den svenskspråkiga föreningen har eventuellt påverkat inläring av det svenska språket. Materialet består av två materialinsamlingar från åren 2017 och 2019. Informanter som deltog till materialinsamlingar har spelat i Vasa IFK eller WFA. Jag förväntade mig att informanternas personlighet och motivationen till andraspråket kunde också påverka hur bra de lär sig svenska språket informellt. Därför har jag också diskuterat hur personlighet kan påverka informell språkinläring med hjälp av materialet från år 2019.

Resultaten visar tydligt att den svenskspråkiga fotbollshobbyn är ett bra sätt att lära sig svenska som andraspråk informellt. Informanter från båda undersökningar har identifierat att deras svenska har utvecklats genom fotbollen, dvs. hela 21 av de 22 informanter ansåg att deras språkliga nivå inom svenskan hade blivit bättre oberoende hur lång tid de hade spelat i en svenskspråkig förening. Den personen som ansåg att nivån var samma på skalan 1–5 berättade dock att hen hade lärt sig svenska. Fast undersökningen är gjord enligt informanternas egna uppfattningar verkar resultatet pålitligt. Alla 22 informanter ansåg att de har lärt sig förstå svenska språket bättre i den svenskspråkiga omgivningen. Stor del av informanter ansåg också att de har lärt sig använda svenska språket och en del nämnde att de har lärt sig även skriftliga kunskaper i sin fotbollshobby. Enligt spelarnas enkätsvar är det språkförståelsen som föregår språkproduktionen.

Inläringen kräver motivation, intresse och initiativkraft (Partanen 2009: 112). Inläringen i min undersökning kan jämföras med Partanens (ibid.) tankar. Inläringen kräver aktiviteter som är intresseväckande hos inlärare. Informanter i min studie är mycket motiverade idrottare och omgivningen på fritiden har troligen därför stött språkinläringen.

Intressant fakta är det hur förstaspråksinläring och informell andraspråksinläring liknar varandra. Alla spelare har lärt sig svenska språket i samma ordning. Språkförståelse och ett växande ordförråd har varit det första steget. Nästa steg var att använda språket så mycket som möjligt. Informanter lärde sig nya ord och använde några ord eller enkla meningar på svenska. Muntliga språkkunskaper utvecklas snabbt när man vågar och vill använda andraspråket kontinuerligt. Det hur spelaren har ändrat sitt eget beteende påverkar också språkinläringen. Exempelvis har spelaren tidigare använt endast finska i laget men efter en stund, har spelaren bytt språket till svenska.

Enligt Elmeroth (2017: 26) kräver inte barn lika mycket av sig själv och därför känner de att de lär sig oftast lättare än vuxna. Det kan vara fördel gällande språkinläring för att barn vågar använda andraspråket mera. Informanternas ålder har möjligtvis påverkat resultaten på det sättet att yngre informanterna har uppskattat deras kunskaper inom svenska språket högre, lättare än de informanter som redan har börjat läsa svenska i skolan. Det kunde granskas genom att testa hur bra informanter kan svenska i verklighet. Ändå ansåg 95 % av informanter att deras språkliga nivå i svenska språket blev bättre oberoende av deras tid i den svenskspråkiga fotbollslag. Därför anser jag att informell språkinläring lämpar sig bra åt alla individer oberoende hur gammal språkinlärare är.

Dessutom har tiden i det svenskspråkiga laget påverkat hur mycket svenska informanterna lärt sig. Resultat kom tydligt fram i materialet från år 2017 där informanterna som spelat i en längre tid i Vasa IFK uppskattade också deras språkkunskaper högre.

Materialet från år 2019 visar inte lika tydliga skillnader mellan informanter dvs. den nuvarande språkliga nivån uppskattades vara samma oberoende av tid i laget. Resultaten visar dock att informanter som spelat en längre tid i ett svenskspråkigt lag hade utvecklat kunskaperna mer, dvs. deras språkliga kunskaper i början av karriären var sämre än för dem som nyligen börjat i laget. Enligt det kan jag konstatera att ju längre tid spelaren spelar i ett svenskspråkigt lag desto bättre möjligheter har hen att lära sig svenska språket informellt.

Mina resultat visar vidare att informanternas ålder inte är den viktigaste aspekten som påverkar inläring av andraspråket utan att det hur motiverad inläraren är att lära sig andraspråket svenska. Motivationen att lära sig svenska var hög hos alla informanter och de förstod hur viktigt det är att lära sig det svenska språket. Varje informant betonade hur nyttigt det har varit med en svenskspråkig omgivning och de upplevde att det är den största orsaken till språkinläringen. Naucélér (2001: 43) undersökning stöder att motivation är en viktig del gällande språkinläring. Informell språkinläring kräver egen aktivitet i fall man vill lära sig använda språket flytande. Som undersökningen visar utvecklas språkförståelsen snabbt till en god nivå men det krävs en lägre tid för att kunna använda språket flytande.

Informanter uppskattade mycket svenska språket och de förstod varför det är viktigt att kunna. Skehans (1989: 49) tankar stöder resultatet bra och berättar hur stor betydelse motivation har i språkinläringen. Alla informanter som deltog i undersökningen var motiverade att lära sig svenska språket. Motivation till andraspråket är en av de viktigaste aspekterna gällande informell andraspråksinläringen. Påståendet kan förklaras med (Baker 1995: 8–9) tanken att uppmuntrande språkmiljö höjer motivationen samt attityden till andraspråket. Inlärarens tankar om språkens viktighet påverkar starkt inläring av målspråket.

Språkinläring kräver språkanvändning med andra människor (Takala & Lehtomäki 2005: 10). För att använda språket med andra människor kräver det mod och en bra självsäkerhet. Extroverta personer är mer öppna och aktivare människor än introverta. (MacDonald 2009: 195–196) Därför undersökte jag kort hur personlighet påverkar informell språkinläring. Alla de tretton informanterna fick mer extrovert personlighet enligt mina frågor och det redan stöder tanken att extroverta personlighet är nyttigt för språkinlärare. Två av de informanterna var mer introverta än de andra och de två ansåg att svenskspråkig miljön hade hjälp dem endast lite. För stora slutsatser kan jag inte göra men extroversion inverkar positivt på informell språkinläring.

Jag hoppas att den framtida språkundervisningen kommer att betona muntliga kunskaper eftersom de gynnar språkinläringen. Den nya läroplanen betonar aktiva inlärningsmetoder (Opetushallitus 2014: 348). Läraren behöver använda mångsidiga undervisningsmetoder i skolan för att vissa elever lär sig genom att använda språket och vissa genom att lyssna. Språkläraren kan fundera hur de kunde utnyttja tvåspråkiga omgivningen speciellt i Österbotten. Informell språkinläring i Vasa IFK och WFA ger intressant information även för språklärare som kan använda det i sin undervisning till exempel i frågan om elevernas motivation att lära sig ett nytt språk. Vasa stad kan använda resultatet i sin marknadsföring som ett positivt och inspirerande sätt att lära sig det svenska språket. Språkinläringen behöver inte vara nervöst och stressigt utan att det kan också vara trevlig.

LITTERATUR

- Abrahamsson, Nicklas (2009). *Andraspråksinläring*. Lund. Studentlitteratur.
- Baker, Colin (1995). *Attitudes and language*. Clevedon. Multilingual matters.
- Edlund, Lars-Erik & Marianne Nordman (red.) (2017). *Språkmöten i Västerbotten och Österbotten*. Korsholm
- Education and Culture DG (2007). *Languages for Europe. 30 projects for promoting language learning*. [online]. [Citerad 18.4.2018]. Tillgänglig: https://nellip.pixel-online.org/files/publications_PLL/18_Languages%20for%20Europe%20-%2030%20projects%20for%20promoting%20language%20learning.pdf
- Ehrström, Peter (2005). *Brändö. En stadsdel med själ*. Vasa. Fram.
- Eliasson, Annika (2013). *Kvantitativ metod från början*. Studentlitteratur AB. Lund.
- Eliasson, Annika (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund. Studentlitteratur.
- Ellis, Rod (2015). *Understanding second language acquisition. Second edition*. Oxford. Oxford University press.
- Elmeroth, Elisabeth (2017). *Möte med andraspråkselever*. Studentlitteratur AB. Lund.
- European Commission (2006). Europeans and their languages. Special EUROBAROMETER 243. [Citerat 11.11.2019] [online] Tillgänglig: https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_243_en.pdf
- Hammarberg, Björn (2004). *Teoretiska ramar för andraspråksforskning*. I Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg (Red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund. Studentlitteratur. 25–78.
- Herberts, Kjell (2015). *Vasa som språkgemenskap – Tvåspråkighet på individ- och samhällsnivå*. I: Lönnroth, Harry & Laukkanen, Liisa (red.). *Vasa som språkgemenskap Perspektiv på den tvåspråkiga stadens flerspråkighet*. Vaasan yliopisto julkaisuja [Citerat 9.3.2020] [Online] Tillgänglig:

https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/7579/isbn_978-952-476-589-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jensen, Mikael (2016). *Lärande och lärandeteorier. Om den intentionella människan*. Lund. Studentlitteratur AB.

Johnson, Marysia (2004). *A philosophy of second language acquisition*. Arizona. Yale University.

Jonsson, Carla (2008). *Språkutvecklande ämnesundervisning: exempel från moderna språk*. I verket *Språkdidaktikens möjligheter. En antologi om och för lärare i skolan*. Nordheden, Inger & Arja, Paulin (2008). Stockholm. Stockholms universitet.

Karjalainen, Katri (2011). *Interaktion som mål och medel i FinTandem. Strategier och orientering vid problem i språkproduktion*. [online]. [Citerad 4.4.2018]. Tillgänglig: https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-354-7.pdf

Kayaoglu, M, Naci (2013). Impact of extroversion and introversion on language-learning behaviors. *Social Behavior & Personality: an international journal*. Vol. 41 Issue 5. [Citerat 10.3.2020] [Online] Tillgänglig: <http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=851fbbd2-f57d-49f7-ad06-ad92616dcaff%40sessionmgr102>

Keltikangas-Järvinen, Liisa (2019). *Ujot ja introvertit*. WSOY. Helsinki

Koivula, Kitty (2016). *Tvåspråkig ridundervisning. En fallstudie om två ridlärares användning av svenska och finska under en ridlektion*. [online]. [Citerad 4.4.2018]. Tillgängligt: <https://www.tritonia.fi/fi/e-opinnaytteet/tiivistelma/7290/Tv%C3%A5spr%C3%A5kig+ridundervisning.+En+fallstudie+om+tv%C3%A5+ridl%C3%A4rares+anv%C3%A4ndning+av+svenska+och+finska+under+en+ridlektion>

Kovács, Magdolna (2009). *Koodinvaihto ja kieliooppi*. I Jyrki Kalliokoski, Lari Kotilainen & Päivi Pahta. *Kielet kohtaavat*. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino Oy.

Kuntaliitto/Kommunförbundet (2017). *Ruotsin- ja kaksikieliset kunnat. Taustatietoa 2008-20017*. [online] Tillgänglig:

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/2017-02-ruotsin-ja-kaksikieliset-kunnat_0.pdf

Kristiansen, Irene (2001). *Tehokkaita oppimistrategioita*. Opetushallitus. WSOY. Vantaa

Lantz, Annika (2007). *Intervjumetodik*. Pozkal. Studentlitteratur.

Lindberg, Inger (1996). *Språka samman, Om samtal och samarbete i språkundervisning*. Stockholm. Inger Lindberg och Bokförlaget Natur och Kultur.

Lygdbäck, Vivan, Hansen, Sven-Erik, Vähämäki-Sundman, Siv, Norrman, Ralf, Björkstrand, Gustav, Villstrand, Nils Erik, Palomäki, Anna-Lene, Finnäs Fjalar (1999). *Österbotten, Österbotten*. Vasa, Scriptum 1999.

MacDonald, Matthew (2009). *Aivoit. Käyttäjän käsikirja*. WSOYpro Oy. Jyväskylä.

Maltén, Arne (2002). *Hjärnan och pedagogiken. Ett samspel*. Studentlitteratur AB. Lund.

Marttinen, Reetta (2019). *Vaasan väestö vuonna 2018*. Vaasa. kaupunkikehitys 8.7.2019. [online] Tillgänglig: <https://www.vaasa.fi/uploads/2019/07/7ff3dc29-vaesto-2000-2018.pdf>

Naucclér, Kerstin (2001). *Symposium 200, Ett andraspråksperspektiv på lärande*. Stockholm. Nationellt centrum.

Opetushallitus (2014). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet*. [Citerad 15.4.2018] Tillgänglig: http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Oroujlou, Nasser & Vahedi, Majid (2011). *Motivation, attitude, and language learning*. English Department, Payame Noor University. Tehra I.R of Iran. [Online] [Citerat 13.11.2019] Tillgänglig: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042811027947?via%3Dihub>

Park, Heyon-Sook (2004). *Kodväxling som fenomen. Exemplet svenska-koreanska*. I Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg (Red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur, 297–328.

- Partanen, Petri (2009). *Från Vygotskij till lärande samtal*. Stockholm. Petri Partanen och Bonnier Utbildning AB.
- Patel, Runa & Davidson, Bo (2013). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund. Studentlitteratur.
- Piippo, Irina, Johanna, Vaattovaara, Eero, Voutilainen (2016). *Kielen taju. Vuorovaikus, asenteet, ideologia*. AS Pakett. Tallinna.
- Sajavaara, Kari & Piirainen-Marsh, Arja (1999). *Kielenoppimisen kysymyksiä*. Jyväskylä. Jyväskylän yliopisto.
- Seikkula-Leino, Jaana (2002). *Miten oppilaat oppivat vieraskielisessä opetuksessa? Oppilaiden suoriutumistasot, itsetunto ja motivaatio vieraskielisessä opetuksessa*. Turku. Painosalama Oy.
- Skaalvik, Einar & Skaalvik, Sidsel (2016). *Motivation och lärande*. Stockholm. Natur & Kultur.
- Skehan University of London, Peter (1989). *Individual differences in second-language learning*. London.
- Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. Lund. Studentlitteratur AB.
- Säljö, Roger (2001). *Oppimiskäytännöt*. Helsinki. WSOY/oppimateriaalit.
- Takala, Marja & Lehtomäki, Elina (2005). *Kieli, kuulo ja oppiminen*. Helsinki. Oy FINN LECTURA.
- Vasa IFK, styrelsen (2018). *Verksamhetsplan 2019*. Tillgänglig: <http://www.vifk.fi/assets/Uploads/Verksamhetsplan-2019.pdf>
- Vasa, stad (2019). *Grundläggande utbildning*. [Citerat 1.3.2020] Tillgänglig: <https://www.vaasa.fi/sv/bo-och-lev/smabarnspedagogik-och-skolor/grundlaggande-utbildning/>
- Veivo, Outi, Järvinen, Heini-Marja, Sundman, Marketta, Niitemaa, Marja-Leena & Pyykkö, Riitta (2014). *Kuinka kieltä opitaan. Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle*. Tallinna. Gaudeamus Helsinki University Press.

Viberg, Åke (1992). *Vägen till ett nytt språk*. Arlöv. Berlings.

Wakamoto, Natsumi (2009). *Extroversion / introversion in foreing language learning*. Peter Lang AG, International Academic Publishers, Bern 2009.

Wasa Fotbollsakademi. [Citerat 2.12.2019] [Online] Tillgänglig:
<https://www.wasafotbollsakademi.fi/>

Williams, Marion & Burden, Robert L (2002). *Psychology for language teachers. A social constructivist approach*. Cambridge. Cambridge University Press.

BILAGOR

Bilaga 1. Intervju/ Haastattelu 2017.

Svara på finska eller på svenska.

Vastaa suomeksi tai ruotsiksi.

1. Modersmål? / Äidinkieli?

---

2. Använder du svenska hemma? / Käytätkö ruotsia kotona?

---

3. Hur lång tid har du spelat fotboll i VIFK? / Kauanko olet pelannut jalkapalloa VIFK:ssa?

---

4. Vilka språk använder ni i laget? / Mitä kieliä käytätte joukkueessa?

---

5. VIFK är en svenskspråkig idrottsförening, har du lärt dig att förstå svenska under tiden i föreningen? Kan du ge några exempel (på det som du har lärt dig) / VIFK on ruotsinkielinen urheiluseura, oletko oppinut ymmärtämään ruotsia seurassa? Kerro esimerkkejä (oppimistasi asioista)

---

6. Hur upplever du att det svenskspråkiga laget har hjälpt dig att lära svenska språket? / Kuinka koet ruotsinkielisen ympäristön helpottaneen ruotsin kielen oppimista?

---

7. a) Bedöm din språkliga nivå i början av fotbollskarriären i VIFK / Arvioi kielitaitosi aloittaessasi jalkapallourasi VIFK:ssa?

Mycket svag 0   1   2   3   4   5 Mycket stark

b) Vad är din språkliga nivå för tillfället? / Mikä on kielellinen tasosi tällä hetkellä?

Mycket svag 0   1   2   3   4   5 Mycket stark

8. Hur mycket använder du svenska språket och i vilka situationer? (i laget) / Kuinka paljon käytät ruotsin kieltä ja missä tilanteissa? (joukkueessa)

---

9. a) I fall du anser att du har lärt dig svenska språket i VIFK berätta hurdana kunskaper? (språk förståelse, skriftliga kunskaper, muntliga kunskaper?) / Mikäli olet mielestäsi oppinut ruotsin kieltä VIFK:ssa, kerro millaisia taitoja olet oppinut? (kielen ymmärtämistä, suullisia taitoja, kirjallisia taitoja?)

---

b) Berätta också vad har varit lättast att lära? / Kerro myös, mikä on ollut helpointa oppia?

---

10. Skulle du rekommendera att börja spela fotboll i VIFK för att lära sig svenska? Varför/varför inte? / Suositteletko jalkapalloharrastuksen aloittamista VIFK:ssa oppiaksesi ruotsia harrastuksen ohessa? Miksi/miksi et?

Bilaga 2. Enkät intervju/ kyselylomake haastattelu 2019.

11/15/2019

Kyselylomake VIFK pelaajille

Kyselylomake VIFK pelaajille

Kyselylomakkeen tarkoitus on kartoittaa VIFK:ssa pelaavien suomenkielisten ruotsinkielisen oppimista sekä oppimiseen liittyviä strategioita. Tuloksia tulen käyttämään materiaalina Pro gradu tutkielmassani. Vastauksia käsitelen anonymisti eikä tutkimuksessa käy esin yksittäisen vastaajan henkilöllisyys.

*Pakollinen

Huom! Kysely suunnattu pelaajille joiden äidinkieli ei ole ruotsi!

1. Ikä?

_____

2. Äidinkieli?

Merkitse vain yksi soikio.

☐ suomi

☐ Muu: _____

3. Käytätkö ruotsia kotona?

Merkitse vain yksi soikio.

☐ En

☐ Kyllä

Vastataksesi osioon äidinkielesi täytyy olla muu kuin ruotsin kieli!

<https://docs.google.com/forms/d/1vgsmt0UHLytdRobH6-YaozQhG7FNXIA9iaoTH6d0hbk/edit>
1/4

11/15/2019

Kyselylomake VIFK pelaajille

4. 1. Kuinka kauan olet pelannut VIFK:ssa? **Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ 1-2 vuotta
- ☐ 3-4 vuotta
- ☐ 5-6 vuotta
- ☐ 7 tai enemmän

5. 2. Mitä kieliä käytätte joukkueessa?*Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.*

- ☐ ruotsi
- ☐ suomi
- ☐ Muu: _____

6. 3. VIFK on ruotsinkielinen urheiluseura, kuinka paljon olet oppinut ymmärtämään ruotsin kieltä harjoitusten parissa? Valitse sopivin vaihtoehto! **Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ Olen oppinut ymmärtämään muutamia ruotsin sanoja
- ☐ Olen oppinut ymmärtämään muutamia lauseita ruotsiksi
- ☐ Olen oppinut ymmärtämään melko paljon ruotsin kieltä
- ☐ Olen oppinut ymmärtämään todella hyvin ruotsin kieltä
- ☐ En ole oppinut ymmärtämään ruotsin kieltä

7. 4. Kuinka koet ruotsinkielisen ympäristön helpottaneen ruotsin kielen oppimista? **Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ paljon
- ☐ melko paljon
- ☐ jonkin verran
- ☐ hyvin vähän
- ☐ en yhtään

8. 5. a) Arvioi ruotsin kielen tasosi aloittaessasi jalkapallourasi VIFK:ssa? **Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Todella heikko	☐	☐	☐	☐	☐	Todella vahva

9. b) Mikä on ruotsin kielen tasosi tällä hetkellä? **Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Todella heikko	☐	☐	☐	☐	☐	Todella vahva

11/15/2019

Kyselylomake VIFK pelaajille

10. 6. Kuinka paljon käytät ruotsin kieltä ja missä tilanteissa? (joukkueessa)

---

11. 7. a) Mikäli olet mielestäsi oppinut ruotsin kieltä VIFK:ssa, kerro millaisia taitoja olet oppinut? VOIT VALITA USEAMMAN VAIHTOEHDON! *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- ☐ Kielen ymmärtämistä
- ☐ Kirjallista taitoa
- ☐ Suullista taitoa
- ☐ Muu: _____

12. b) Mikä taito on ollut helpointa oppia?

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ kielen ymmärtäminen
- ☐ kirjallinen taito
- ☐ suullinen taito

Kokemuksia ruotsin kielen oppimisesta

13. 8. Suositteletko jalkapalloharrastuksen aloittamista VIFK:ssa ruotsin kielen oppimiseksi harrastuksen ohessa? Miksi/miksi et?

---

14. 9. Lisääkö ruotsinkielinen harrastus sekä ruotsinkieliset kaverit haluasi oppia ruotsin kieltä? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Kyllä!
- ☐ Ei!

15. 11. Uskotko ruotsin kielen olevan hyödyllinen taito sinulle tulevaisuudessa?

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

11/15/2019

Kyselylomake VIFK pelaajille

16. 12. Onko jalkapalloharrastuksesi VIFK:ssa tukenut ruotsin kielen oppimistasi koulussa?*Merkitse vain yksi soikio.*☐ Kyllä☐ Ei☐ Ehkä**Kuvalle itseäsi**

Valitse vaihtoehto, joka kuvastaa sinua eniten!

17. 13. Viihdytkö enemmän:*Merkitse vain yksi soikio.*☐ Pienessä porukassa☐ Isossa porukassa**18. 14. Mitä teet koulun jälkeen mieluiten:***Merkitse vain yksi soikio.*☐ Olen kavereideni kanssa☐ Pelaan kotona yksin☐ Pelaan "onlinessä"☐ Luen tai kuuntelen musiikkia**19. 15. Valitse se vaihtoehto, joka kuvastaa sinua eniten!***Merkitse vain yksi soikio.*☐ Olen hiljainen ja viihdyn yksin☐ Olen hieman ujo ja keskustelu muiden kanssa on joskus vaikeaa☐ Olen melko avoin ja tykkään keskustella kaveriporukassa aktiivisesti☐ Olen erittäin vilkas ja nautin keskusteluista myös tuntemattomien kanssa**20. 16. Kuinka toimit ryhmässä:***Merkitse vain yksi soikio.*☐ Seuraan etäältä ja vastaan mikäli minulta kysytään jotain☐ Kuuntelen ensin muita, jonka jälkeen esitän mielipiteeni☐ Olen paljon äänessä mutta pyrin kuuntelemaan muidenkin mielipiteitä☐ Olen ryhmän johtaja, muut kuuntelevat enimmäkseen minua

Palvelun tarjosi

 Google Forms